საქართველოს სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტია. პარასკევი 4 აპრილი 1919 წ. პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ერთობა

ფასი 75 კაპ.

ფასი: [illegible] 1 თვით 18 მანეთი [illegible] 75 კაპ. განცხადებების ფასი [illegible] — 1 მან. [illegible] განცხადება 25 მან. [illegible] 12 ს. [illegible] წერილები არ იბეჭდება. [illegible]

[illegible] უნდა გამოიგზავნოს: თფილისი, [illegible] № 199 „ერთობის" რედაქცია. [illegible] რედაქციაში მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, [illegible] № 24.

ტელეფონი 16—62.

№ 76 ორგანო საქართველოს სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 76

გულდაწყვეტილი მშობლები ნოე ნიკოლოზის ძე და ინა ივანეს ასული, ბებია კრისტინე, და ასმათი ჟორდანიები აუწყებენ მეგობრებს, ნაცნობთ და ნათესავთ უდროოდ გარდაცვალებას საყვარელი ვაჟის

ანდრეიკა ჟორდანიას

გამოსვენება მოხდება ბინიდან (ერმოლოვის ქ. № 9) შაბათს ოთხ საათზე ვოგზალზე, საიდანაც წაასვენებენ იმავე საღამოს ქ. ლანჩხუთში. დაკრძალვა ლანჩხუთის წმ. გიორგის ეკლესიაზე სამშაბათს, 8 აპრილს 12 საათზე. პანაშვიდი ბინაზე პარასკევს საღამოს 6 საათზე. (3—1)

ქ. თფილისის მუშათა დეპ. საბჭო უღრმესი მწუხარებით აუწყებს ამხანაგებს მუშათა დეპ. საბჭოს თავმჯდომარის ნოე ნიკოლოზის ძე ჟორდანიას ვაჟიშვილის

ანდრუშას

უდროოდ გარდაცვალებას. (2—1)

2 აპრილს ხანგრძლივი და მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა

ალექსანდრე ივანეს ძე ჯამბაკურ-ორბელიანი

რასაც უღრმესი მწუხარებით აუწყებს ნათესავთ, მეგობართ და ნაცნობთ მეუღლე მისი მარიამ ვახტანგის ასული ჯამბაკურ-ორბელიანისა. პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 6 ს. ნიკოლოზის ქ. № 66. გასვენება ბინიდან სიონის ტაძარში კვირას 6 აპრილს დილის 1 ნახ. საათზე. (2—1)

[illegible]

დავით სიმონის ძე გაბრიჩიძის

[illegible]

[illegible]

სერგო [illegible]

[illegible] (2—2)

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე ევდოკია შვილებით, სიძეებით და რძლით აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ აპრილის 1, ნაშუადღევს გარდაიცვალა დაუვიწყარი

ექვთიმე ჩირგაძე

დაკრძალვა მოხდება პარასკევს, აპრილის 4, დიდუბის სასაფლაოზე ნაშუადღევის 4 ნახ. საათზე. (2—2)

ანა და შალვა მარუშიძეები აუწყებენ ნათესავებსა და ნაცნობთ ძვირფასი მამისა და სიმამრის

ექვთიმე ჩირგაძის

გარდაცვალებას. დაკრძალვა პარასკევს, ნაშუადღევის 4 ნახ. საათზე დიდუბის სასაფლაოზე (2—2)

ღრმად დამწუხრებული შვილი მარიამ და სიძე კოტე მუსხიძეები აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ ძვირფასი მამისა და სიმამრის

ექვთიმე ჩირგაძის

გარდაცვალებას. დაკრძალვა 4 აპრილს პარასკევს ნაშუადღევის 4 ნახ. საათზე დიდუბის ეკლესიის გალავანში. (2—2)

ქვრივი სოლომონ ცაგარელისა ფელოსი პავლეს ასული შვილებითურთ აუწყებს ნათესავთა და ნაცნობთ ძვირფასი

ექვთიმე ჩირგაძის

გარდაცვალებას, დაკრძალვა დიდუბის ეკლესიის გალავანში პარასკევს 4 აპრილს ნაშუადღევს 4 ნახ. საათზე.

[დ]ამფუძნებელ კრების სოც.-დემოკრ. ფრაქცია

[სთხ]ოვს ყველა დაწესებულებებს, ორგანიზაციებს და პირებს [გა]უგზავნონ ფრაქციის ბიუროს ყოველგვარი მასალები, მო[ხსენ]ებები, ანგარიშები და სხვა მასალები თავის ცხოვრებიდან. [ასე]ვე აგრეთვე ყველას, ვისაც რაიმე საქმე აქვს ფრაქციასთან მიმართოს ფრაქციის ბიუროს. მიმართვა შეიძლება წერილობითაც.

სოციალ-დემოკრატიული ფრაქციის და ბიუროს

თავმჯდომარე რ. არსენიძე.
მდივანი გრ. ურატაძე.

ფრაქციის და ბიუროს ადრესი: თფილისი, სასახლე, სოციალ-დემოკრატიული ფრაქცია, ოთახი № 5. (Тифлисъ. Дворецъ, Соціалъ.демок. фракція, [ком]ната № 5.)

პური

სასურსათო განყოფილება ქალაქის თვითმმართველობისა ამით აუწყებს ყველა ქარხნების, სახელმწიფო, საზოგადოებრივ და სხვა დაწესებულებათა საყურადღებოდ, რომ იხლა მომავალში განყოფილება შეუდგება იაფ-ფასიან პურის გა[illegible]

[illegible] ყოფილების პურის ბიუროში მოიტანონ ერთ და მოსამსახურეთა სიები, თან ნაჩვენები უნდა იქმნას რიცხვი მათი ოჯახური შემადგენლობისა. სიები შემოწმებულნი უნდა იქმნან ბეჭდის დასმით დაწესებულების პასუხისმგებელ პირების მიერ. ქარხნების მოსამსახურეთა სიები შემოწმებულნი უნდა იქმნან მათი პროფესიონალური კავშირის გამგეობის მიერ.

(3—3) სასურ. განყოფილება ქალაქის თვით. გამგეობისა.

რა უნდა ვაკეთოთ ახალციხეში?

ჩვენმა სარდლობამ დემოკრატიულ ჯარის და სახალხო გვარდიის შემწეობით ახალციხის მაზრა გასწმინდა ოსმალეთის ბანდებისა და ადგილობრივ გზააბნეულ ელემენტების თარეშისაგან.

გასაოცარის სისწრაფით თითქმის არარაისაგან შეიქმნა ძლიერი სამხედრო ძალა: ჩვენი დემოკრატია სახალხო გვარდიის და ახალგაზრდა ჯარის სახით მთავრობის პირველ დაძახებისთანავე გამოცხადდა სამობილიზაციოთ დანიშნულ ადგილებში, ისე რომ საჭირო არ გახდა არც რეპრესიების მიღება და არც აგიტაციის გაწევა, ამით ჩვენმა დემოკრატიამ საქმით, საკუთარის სისხლით დაამტკიცა, რომ ის სათანადოთ აფასებს საქართველოს დამოუკიდებელ არსებობას და ამ დამოუკიდებლობისათვის აუცილებლათ სთვლის ახალციხე-ახალქალაქის საქართველოს საზღვრებში დატოვებას.

მართალია, რუსი და სომეხი შოვინისტები ამ გარემოებას იმით ხსნიან, ვითომ ჩვენი დემოკრატია იმპერიალისტურ გზაზე შემდგარიყოს, ისინი ცდილობენ ამ ნიადაგზე სახელი გაუტეხონ ჩვენს ხალხს, მაგრამ ეს უკანასკნელი ანგარიშს უწევს არა იმას, თუ მასზე რას იტყვიან „აზნაურობა" ან „ზნამია", არამედ დემოკრატიის საარსებო ინტერესებს.

ჩვენ ვაფასებთ ახალციხე-ახალქალაქს არა როგორც ძველ მესხეთს, აკვანს საქართველოს კულტურისას, არამედ როგორც საქართველოს სტრატეგიულ კარს. ყოველთვის აქედან მოდიოდა საქართველოს ასაოხრებლათ ჩვენი ისტორიული მტერი—ოსმალეთი და საქართველომაც მას შემდეგ დაკარგა თავდაცვის უნარი, როცა ეს მხარე ოსმალეთმა ცეცხლითა და მახვილით შეიერთა. და ის გარემოება, რომ დღეს ამ მხარეში უმრავლესობას არ შეადგენენ ქრისტიანი ქართველები, სრულებით ვერ სცვლის საქმის ვითარებას, რადგან სარწმუნოება სრულებით არ ითვლება სახელმწიფოებრიობის შემადგენელ ელემენტათ და ამ მხარის მცხოვრებლები არ გაურბიან საქართველოს, რომელიც სავსებით უზრუნველჰყოფს მათი სარწმუნოების თავისუფლებას და კულტურის განვითარებას.

ჩვენ დავამარცხეთ მოღალატე ბეგების და ოსმალეთის აგენტების შეერთებული ძალა. მაგრამ საკმაო არ არის მარტოოდენ იარაღის გამარჯვება. საჭიროა, რომ ამ მხარეში გაიმარჯვოს აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფოებრივმა იდეამაც. ეს კი მოსახერხებელია გონივრულ პოლიტიკის წარმოებით.

დამფუძნებელმა კრებამ უკანასკნელ ყურადღება მიაქცია ამ მხარეს და საგანგებო კომისია გაგზავნა იქ. ჩვენმა მთავრობამ უკვე მიიღო სათანადო ზომები. ეს ზომები მიმართულია იქითკენ, რომ შემსუბუქებულ იქნას ხალხის გაჭირვება. ახალციხის მცხოვრებთ უნდა მიეცეს დახმარება საჭმელ პურით და სათესლით, დაზარალებულთ მიეცემა უფასოთ ხე-ტყე დამწვარ სადგომების ასაგებათ და ოჯახის მოსაწყობათ.

დემოკრატიულ მთავრობას სხვა გვარად არც შეუძლია მოქმედება. ის ხალხს, დემოკრატიას ემყარება და ხალხის გაძლიერებაზე ფიქრობს ააშენოს სახელმწიფოს სიძლიერე.

ეკონომიურ დახმარებასთან ერთად საჭიროა მთავრობამ ზომები მიიღოს ადგილობრივ ცხოვრების მოსაწყობათ. ბანდების მოქმედების დროს სავსებით მოიშალა ადმინისტრატიული აპარატი. მთავრობის მოვალეობაა ის მოაწყოს, მაგრამ ამავე დროს სახეში მისაღებია ისიც, რომ ეს მხარე ჯერ კიდევ სამხარ[ო] ფრონტს წარმოადგენს. ამიტომ საჭიროა ისე მოეწყოს ადმინისტრატიული აპარატი, რომ ფრონტის დაცვას ხელი არ შეეშალოს.

მაგრამ, ჩვენის ფიქრით, საკმაო არ არის მხოლოდ ღონისძიებები. ღონისძიება საჭიროა არა მარტო იმათთვის, ვინც ჩვენი ერთგულია, არამედ ყველა იმათთვის, ვინც შეუგნებლათ იქმნა ჩაბმული ავანტიურაში.

ამავე დროს დიდის სისასტიკით უნდა მოეპყრას მთავრობა იმ მოღალატეებს, რომელნიც ხალხს რყევენ და ძალით ცდილობენ მის დამორჩილებას.

წინააღმდეგ შემთხვევაში ერთხელ მოგვარებული საქმე ისევ აგვეწეწება და შეიძლება კიდევ უფრო გაგვიძნელდეს ავანტიურის ლიკვიდაცია.

აგრარულ რეფორმის გატარება ამ მხარეში კიდევ უფრო შეუძლებელი გახდება, თუ ჯერ შევიძლებით ადგილობრივ ბეგების და სხვა ბნელ ელემენტების ალაგმვა.

ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი მთავრობის დემოკრატიულ პოლიტიკა ამ მხარეში სრულ თანაგრძნობას იპოვის და ჩვენი მოძმე მაჰმადიანები ჩვენთან ერთად შესძლებენ ხალხის ინტერესების დაცვას.

სადღეისო საუბარი

— აქამდინ ჩემი თავი მეგონა მართალი და ბოლშევიკები მტყუანი,—ახლა ცოტა ეჭვი შემეპარა.

— რაკი ჩვენ მაგათ ვაგინებდით და, როგორც სჩანს, საგინებელი არ ყოფილან.

— ზედ-ზედ ორი თვე გაძლონ და რის ორი თვე, კაცო, ლამის მთელი ევროპა დაიპყრონ!

— მაგათ სოციალიზმის განხორციელება უნდათ მთელ დედამიწაზედ და აღარ მესმის, რაღას ველოდებით: ჩვენი მიზანიც ხომ სოციალიზმია?

— ბოლშევიზმი თანდათან მთელ ევროპაში იმარჯვებს და უსათუოთ დაამყარებს სოციალიზმს.

აი დაახლოვებით ასეთი ლაპარაკი გაისმის შიგადაშიგ ჩვენს დემოკრატიულს წრეებში.

რევოლუცია ხანგრძლივი ომია, მას ბევრი გაჭირვება და შევიწროება მოაქვს თან დროებით და ამის გამო ყველას აღარ ჰყოფნის ხასიათის სიმტკიცე და სულის სიძლიერე, ბევრი სულიერათ ეცემა, სასოწარკვეთილებას ეძლევა; სხვები კი რევოლუციის ორომტრიალში და ქაოსში საღი აზროვნების სწორ ხაზს ჰკარგავენ, რყევას განიცდიან და იბნევიან.

ბოლშევიზმი რუსეთში ხანგრძლივი გამოდგა. გერმანიაში, ავსტრო-უნგრეთში, იტალიაში ბოლშევიზმი იზრდება.

ამ გარემოებამ, რასაკვირველია, ბევრი ააჩქარა და ბოლშევიკებისაკენ გადასწია: ბიჭოს, სოციალიზმი მართლაც ხორციელდება ბოლშევიკების წყალობით და ჩვენ კი რაღაც დემოკრატიულ რესპუბლიკას ჩავცივებივართ.

თავის-თავათ ცხადია, ასეთს ოცნებებსა და იმედებს არავითარი გონივრული საფუძველი არა აქვს.

ოცნება ქრება, სინამდვილე კი რჩება და ეს სინამდვილე აი რას გვეუბნება: ევროპაში მართლაც ხდება დიდი ცვლილება, მაგრამ ამ ცვლილების შედეგათ სოციალიზმი კი არ მოჰყვება დღეს, არამედ დემოკრატიის გაძლიერება და სახელმწიფოს სათავეში დემოკრატიის ჩადგომა.

ეკონომიურათ და საწარმოვო ტეხნიკით ევროპა მეტათ დაწინაურებულია, მაგრამ სოციალიზმისათვის კიდევ მეტი დაწინაურებაა საჭირო ამ გზაზე. ეს კი უნდა მოახდინოს, უნდა შესძლოს დემოკრატიამ. დემოკრატიის გაბატონება უმზადებს ნიადაგს და ჰქმნის პირობებს სოციალიზმის განსახორციელებლათ. ამ განხორციელებას კისრულობს მუშათა კლასი შესაფერ მომენტში თავისი დიქტატურის, თავისი მბრძანებლობის გამოცხადებით და მთელი ძალა-უფლების ხელში ჩაგდებით.

მუშა ხალხს შეუძლია თავისი დიქტატურა დღესვე გამოაცხადოს ევროპაში, მაგრამ ეს სრულიადაც არ ნიშნავს იმას, რომ ის დღესვე შესძლებს სოციალიზმის განხორციელებას.

შესაფერი პირობებიც რომ სრულებით მზათ იყოს ევროპაში, ერთი რამ აშკარაა მაინც: სოციალიზმის დამყარება ერთბაშად, ერთის დაკვრით შეუძლებელია,—ეს არის ხანგრძლივი, მწყობრი და თანდათანობითი შეცვლა ძველი ცხოვრებისა ახალით, სოციალისტურით.

თუ ეს ითქმის ევროპაზედ, სადაც ბევრგან ცხოვრება ერთ დიდ ფაბრიკას წარმოადგენს, რაღა უნდა ვთქვათ საქართველოზე, რომელიც ეკონომიურათ და საფაბრიკო წარმოებით მეტის მეტათ ღარიბია.

სოციალისტურ გარდაქმნას ყველგან წინ უნდა უძღოდეს მსხვილი წარმოება, მაშინებისა და ფაბრიკების გაბატონება ეკონომიურ ცხოვრებაში, ქვეყნის ეკონომიური ძალების დიდი განვითარება, დიდძალი სიმდიდრის დაგროვება ნაწარმოების, ფაბრიკების, ქარხნების და ტეხნიკის სახით.

აი თუ ეს პირობები არ იქნა, სოციალიზმისათვის ბრძოლა სოციალიზმს კი ვერ დაამყარებს, არამედ გამოიწვევს ქვეყნის დანგრევას, ეკონომიური ცხოვრების განადგურებას, საერთო არეულობას, ანარქიას და სხვ.

ყოველივე ეს მოხდა და გრძელდება რუსეთში და ჯერ კიდევ ვინ იცის რამდენ ხანს გაგრძელდება.

რუსეთი ჩვენ მიგვაჩნია ჩამორჩენილ ქვეყანათ.

ევროპასთან შედარებით ის მართლაც ჩამორჩენილია; მაგრამ, როდესაც რუსეთსა და საქართველოს ერთმანეთს შევადარებთ, მალე შევნიშნავთ, რომ ეკონომიურათ საქართველო რუსეთზე ბევრათ უფრო ჩამორჩენილია.

რუსებზე დაცინვით იტყოდნენ ხოლმე: სამოვრის გარდა არაფრის დამზადება არ იციანო.

ეს არ არის მართალი: რუსეთში ბლომათ არის ფაბრიკა-ქარხნები და ბევრი რამ კეთდება.

ის კი მართალია, რომ ჩვენ ქართველებმა სამოვრის დამზადებაც კი არ ვიცით!

მოდით და ასეთს ქვეყანაში სოციალიზმი განახორციელეთ!

ბოლშევიზმმა თუ რუსეთი დაანგრია, აშკარაა—საქართველოს მთლათ გაანადგურებდა!

ევროპაში დღესვე რომ განხორციელდეს სოციალიზმი, ჩვენ მაინც არ უნდა დავებრმავდეთ და უნდა ვიცოდეთ, რომ სოციალისტური ევროპაც ვერ შექმნის ჩვენში სოციალიზმს მანამდე, სანამ ის დახმარებით არ გადააქცევს ჩვენს მხარეს მსხვილი მრეწველობის და ფაბრიკა-ქარხნების ქვეყანათ.

ამიტომ მიუხედავათ იმისა, რაც უნდა მოხდეს ევროპაში, ლაპარაკი სოციალიზმის დღესვე განხორციელებაზე ჩვენში სრულებით ნაადრევია და უადგილო.

არის ბევრი ნიშნები იმისა, რომ ამ ლაპარაკმა ისევ წამოჰყო ჩვენში თავი. ზოგიერთებსაც ჰგონიათ, რომ დღეს თუ ხვალ რუსის მიწა-წყალზე შეიჭრება ლენინი მთელ ევროპას სოციალიზმს მისცემს.

ასეთ ლაპარაკს და გონების დაბნევას სხვათა შორის ასაზრდოებს ჩვენში საშინელი სიძვირე და პურის კრიზისი.

ჩვენი რესპუბლიკის მტრები კი სარგებლობენ ამ მდგომარეობით და შიმშილის ნიადაგზე ეწევიან სხვადასხვა დაბნელ [illegible] აგიტაციას.

როცა კაცი შიმშილით გამწარებულია, ის ადვილათ ჰკარგავს საღი მსჯელობის უნარს და გრძნობების ბადეში ვარდება.

გრძნობებს აშლილ ადამიანს კი ყოველგვარი ჭორი და ზღაპარი ზოგჯერ მართლადაც სჯერა.

ქალაქის მოსამსახურეთა ნაწილი და-[illegible] იმაზე: პური ძვირია, ჯამაგირის მატება დაგვჭირდება.

— ამხანაგო! რაზედ იწუხებ თავს? მაღაზიები სავსეა პურით, ყოველგვარი სანოვაგით, გამოგზავნეს ჩვენ, დალეწე, დაანგრიე, წაიღე, შენია ყოველისფერი!

ლაზღანდარით ამგვარის სიტყვებით და რჩევით მიდიან მასთან ჩვენი ბოლშევიკები.

— რა კარგი და მარტივი რჩევაა? გახდები ბოლშევიკი და გაძღები, ჰფიქრობს გრძნობა გახურებული ადამიანი და იმას კი ვეღარ ითვალისწინებს, რომ ერთ დღეს შეიძლება მართლა გაძღეს, მაგრამ მეორე დღეს უფრო დაიმშევა და კიდევ უარეს პირობებში ჩავარდება, თუ ასეთი რჩევა-დარიგების გზას დაადგა.

— დაჰკარ, წაიღეთ, დაისაკუთრეთ, ყველაფერი თქვენია, გაიძახოდნენ ესეთის სიტყვებით მუშებს მოსკოვში ბოლშევიკებმა...

და დღეს იქ გირვანქა შავი პური, სადაც ნამდვილი ფქვილი ორი მესამედიც არ არის, ოცდა ხუთი მანეთია!

ვისაც საღი მსჯელობის უნარი არ დაუკარგავს, ათასი შიოდეს, მისთვის მაინც ცხადია შემდეგი:

პატარა საქართველო მხოლოდ ნაწილია მთელი ქვეყნიერებისა. და სანამ მთელ ქვეყანაზე საშინელი არეულობაა სუფევს, საქონლის სიძვირე და კრიზისი, თუ ომით, თუ რევოლუციით გამოწვეული, სასურველის დამკვიდრება ჩვენში არავითარ ძალას არ შეუძლია.

დიდ გერმანიაში ხალხი შიმშილით იხოცება, ერთი ციხე საქართველოს კი თურმე თავზე საყრელათ თუ არა, საკმარისათ მაინც უნდა ჰქონდეს ყოველგვარი სურსათ სანოვაგე!

კაი დაგემართოთ, კარგი სურვილი ეს იყოს, მაგრამ ჭკუა და გონიერებაც გვარიანი საქონელია!

გონიერებამ კი ყველას უნდა უთხრას, რომ რადგანაც გერმანია დამშეულია, როდესაც რუსეთი დანგრეულია და არსაიდან არაფერი შემოდის ჩვენში, ჩვენი გაძღომა შეუძლებელია.

საქონელი რომ იაფი იყოს, ის უნდა იყოს ბაზარზე მეტათ ბევრი. ჩვენი ქვეყნის პური და სიმინდი ჩვენს ბაზარს არასოდეს არ ამძიმებდა და ამიტომ ჩვენი კაპეიკაც რომ მზათ იყოს, აქ გასაკვირალი არაფერია.

ერთად ერთი, რაც შესაძლებელია დღეს ჩვენში, ეს გახლავთ ჩვენი მდგომარეობის მცირეოდნათ მაინც შემსუბუქება და თავის გატანა უკეთეს დღეებამდე.

ეს უკეთესი დღეები აუცილებლათ არის წინ. მათ მხოლოდ სულმოკლენი ვერ ხედავენ.

აქედან იბადება შემდეგი საკითხი: ვის შეუძლია ჩვენი მდგომარეობის შემსუბუქება?

— ბოლშევიკებს, ბოლშევიზმი ძლიერდება, ბოლშევიზმი მთელ ევროპას ედება!

დარბიან და ავრცელებენ დღეს ჩვენში ბოლშევიკების აგენტები და მათ ბანს აძლევენ, მათ სიტყვებს იმეორებენ ჩვენი მტრები და [illegible].

ჩვენ კარგათ ვიცით, ჩვენს დემოკრატიას კარგათ ახსოვს, რაც მოუტანა ბოლშევიკების მთავრობამ,—სამოქალაქო ომი და ფიზიკური ხალხის გაწყვეტა.

ჩვენ ვიცით, რა მოუტანა ბოლშევიკურმა მთავრობამ რუსეთს,—რუსეთი დაინგრა, რუსეთი აღარ არსებობს, დემოკრატია განადგურდა, მუშათა კლასი დაიფანტა, დასუსტდა, დაუძლურდა.

ბოლშევიკებს დღემდე შერჩათ მხოლოდ ხიშტები და ამ ხიშტების წყალობით ისინი ალბათ ჯერ კიდევ დიდხანს გაძლებენ, მაგრამ მათი წასვლის შემდეგ რუსეთი რაღას ადგება? რუსეთის დემოკრატია და მშრომელი კლასი როდის გამოერკვევიან წელში და მოღონიერდებიან?

ვინ იცის, როდის! ზოგი ათ წელს ანგარიშობს, ზოგი ოცს, ზოგი კიდევ მეტს!

საქართველოს დემოკრატია და მუშათა კლასი უნდა მტკიცე, შეურყეველი იყოს იმის გვერდით, ვინც მათ სათავეში უდგა და უდგია და მათ ბედსა სჭედავს მხნეთ, დაუღალავათ, შეუსვენებლად.

დღეს

— თფილისის საგანგებო სასამართლო ამ მოსხდომაზე დღეში გაარჩევს დუშეთის აჯანყების საქმეს.

ცხინვალში არსებულმა ოსთა ეროვნულმა საბჭომ დაადგინა—არა უგვიანეს 1 ივნისისა მოიწვიოს სამხრეთ ოსეთის სახალხო საბჭო.

ბოლშევიკების ცნობით გერმანიაში მოითხოვენ რუსეთთან დამოკიდებულების განახლებას.

სლოვაკებსა და ჩეხებს შორის განხეთქილებამ იჩინა თავი.

ემირის მოკვლის შემდეგ ავღანისტანში ბრძოლაა ნაციონალისტებსა და ინგლისელებს შორის ძალა უფლების ხელში ჩასაგდებათ.

ბოლშევიკების ცნობით ეკატერინოსლავის გუბერნიაში საბჭოთ ჯარები წინ მიიწევენ, უფის რაიონში კი უკან იხევენ.

ეს არის ჩვენი პარტია, ჩვენი სოციალ დემოკრატიული მთავრობა.

ჩვენს ქვეყანას ბევრი საფრთხე ელოდა მტერთა წინ და უპირველეს მას განადგურება. იყო ისეთი წამები, როდესაც ჩვენი დღეების დღესავით აშკარა იყო და მხოლოდ საიწვალს თუ შეეძლო ჩვენი ხსნა, ჩვენი გადარჩენა.

ჩვენი პარტია ყველა ასეთს შემთხვევებში გამოდგა სასწაულთ მოქმედი.

და ჩვენი დემოკრატიის დიდი ნაწილი თუ დღეს მზეს უყურებს, მხოლოდ ჩვენი პარტიის დაუღალავი შრომისა და შორს მჭვრეტელობის წყალობით.

ჩვენი პატარა ქვეყანა ბევრ განსაცდელს გადაარჩინა ჩვენმა პარტიამ და შემდეგშიაც მხოლოდ მას და ჩვენს სოციალ დემოკრატიულ მთავრობას შეუძლია ჩვენი ხსნა.

მან შეგვინარჩუნა სიცოცხლე, მან შეგვინარჩუნა რევოლიუციით მოპოვებული თავისუფლება. იგივე გაგვითენებს კარგ და ბრწყინვალე დღეებს.

მხოლოდ ამისათვის საჭიროა დემოკრატიის სიდინჯე, გონიერება და მტკიცეთ დარაზმვა ჩვენი პარტიისა და ჩვენი მთავრობის გარშემო.

ძირს რუვება და ყოყმანი! ძირს გატეხა და სულით დაცემა!

ძირს ჩვენი მთავრობისა და ჩვენი დემოკრატიული რესპუბლიკის ყველა მტერი და მოღალატე!

ივ. გომართელი.

საქართველო და ადერბეიჯანი

ნავთეულობაზე ფასის მომატება.

ნავთის მრეწველთა ყრილობის საბჭომ დაადგინა მიმდინარე წლის 1 მარტიდან ადერბეიჯანიდან გატანილ ნავთეულობაზე გაადიდოს ფასები. ამის გამო საქართველოს რკინის გზის წარმომადგენელმა ვ. ჩაჩიბაიამ შემდეგი პროტესტი განუცხადა ადერბეიჯანის მთავრობას:

„ვიღებ რა მხედველობაში, 1) რომ საქართველოს რკინის გზა შეადგენს ნახევარზე მეტ მანძილს პირდაპირი გზის ბაქო ფოთი-ბათუმს შუა და ამგვარათ ისევე, როგორც ადერბეიჯანის რკინის გზა, საქართველოს გზაც ხელს უწყობს ბაქოს ნავთის წარმოებას, ხელს უწყობს ნავთის ტრანზიტს და აგრეთვე შემოაქვს საზღვარგარეთიდან წარმოებისათვის საჭირო მასალები; 2) ტრანზიტის გასაადვილებლად და საერთოდ ბარგის გადაზიდვისათვის საქართველოს რკინის გზებმა ადერბეიჯანის რკინის გზასთან ერთად შემოიღო ტარიფი და მიიღო საქართველოს მთავრობამ ადერბეიჯანის მთავრობისაგან რწმუნება, რომ საქართველოს საჭიროებისათვის შემოტანილი ნავთი განთავისუფლებული იქნას ყოველგვარ გადასახადებისაგან; 3) საქართველოს რკინის გზები დიდ დეფიციტს იძლევა და თუ ზედ დაერთვის მას ნავთის გადასახადიც, მოძრაობა გაძნელდება და ეს კი გამოიწვევს ტარიფის გადიდებას გადასაზიდავ საქონელზე; 4) და ის შემოსავალი, რომელიც გადასხდება საქართველოს ნავთზე, სრულიადაც ვერ შეედრება იმ ზარალს, რომელიც მოუვა ბაქოს ნავთის მრეწველობას, რადგანაც ნავთზე დიდი ფასების დადება სრულიად არევ-დარევს ტრანზიტის საქმეს და 5) ფასების მომატებით დარღვეულია ტრანზიტის ხელშეკრულების მე 8 მუხლი, რომელიც დადებულ იქნა საქართველოს და ადერბეიჯანს შორის 1918 წ. 26 დეკემბერს.

გთხოვთ საქართველოს რკინის გზის სამინისტროს სახელით არ მოუმატოთ ფასები იმ ნავთზე, რომელიც ესაჭიროება საქართველოს რკინის გზებს და გთხოვთ აგრეთვე ეს ჩემი განცხადება წარუდგინოთ ნავთის მრეწველების პირველსავე საზოგადო კრებას“.

განხეთქილება მუშათა კლასში

აზრთა სხვადასხვაობა ამა თუ იმ დიდ პოლიტიკურ კითხვებთან დამოკიდებულების შესახებ მუშათა კლასში მუდამ არსებობდა და იარსებებს კიდეც. მაგრამ, როდესაც ეს აზრთა სხვადასხვაობა უკვე გადაცილდება თავის საზღვრებს და იქცევა აშკარა განხეთქილებათ, ეს—დაამღუპველია მუშათა კლასისათვის.

აზრთა სხვადასხვაობამ უმაღლეს წერტილს მიაღწია მსოფლიო ომის დაწყების დღიდანვე, როდესაც ერთი ნაწილი მუშებისა მიაჩნდა იყო მტრისაგან თავდასაცავი ომის წარმოება, ხოლო მეორენი ამ აზრს გადაჭრით ეწინააღმდეგებოდნენ და გარეშე მტრებთან ბრძოლის მაგიერათ შინ უწყობდნენ ხელს სამოქალაქო ომის გამოწვევას. ჩვენ არ შევუდგებით იმის გამოკვლევას, თუ რომელი მხარე იყო ამაში მართალი, ეს არ შეადგენს ამ წერილის მიზანს. ჩვენ გვინდა შევაჩეროთ მკითხველის ყურადღება იმ განხეთქილებაზე, რომელმაც იჩინა თავი ჩვენში ამ ერთი წლის წინათ და რომელიც უკვე სერიოზულ სახეს იღებს განსაკუთრებით ამ უკანასკნელ ხანებში.

პოლიტიკურ ბრძოლაში დამარცხებულმა პოლიტიკანებმა დაიწყეს თავგამოდებით მოქმედება გადაიტანეს პროფესიონალურ ორგანიზაციებში და სწორედ აქედან დაიწყეს ის, რის გაკეთებაც ვერ შესძლეს პოლიტიკურ და რევოლიუციონურ ორგანიზაციების საშუალებით. ისინი სრულიად არ ფიქრობენ იმაზედ, თუ რა შედეგს მოუტანს მუშათა კლასს მათი ასეთი „მოღვაწეობა“ იმ ორგანიზაციებში, რომელიც აერთიანებს მთელ მუშათა კლასს განურჩევლად ეროვნებისა და მიმართულებისა. და რომ ამ ორგანიზაციებში ასეთი „მოღვაწეობა“ დამღუპველია, ამის საუკეთესო მაგალითს გვაძლევს კავკასიის მუშათა კონფერენციის მოწვევის საკითხი, რაზედაც არსებობს ორი მიმდინარეობა: ისინი, რომელნიც საქართველოს დამოუკიდებლობას უარყოფით უყურებენ, დაჟინებით მოითხოვენ, რომ კონფერენცია მოწვეულ იქნას ბაქოში. ამ აზრს განსაკუთრებით იცავენ ბაქოს მუშები და თფილისის მუშათა კლასის ის ნაწილი, რომელთაც არ მოსწონს საქართველოში არსებული წესწყობილება და ჩვენი სოციალისტური მთავრობის პოლიტიკა.

სულ სხვა აზრს იცავს საქართველოს რესპუბლიკის მუშათა კლასი და განსაკუთრებით თფილისის პროლეტარიატის დიდი უმრავლესობა, რომლებიც სრულიად სამართლიანათ მოითხოვენ კონფერენციის თფილისში მოწვევას. მაგრამ, როგორც ვიცით, მიუხედავათ დიდი ხნის მოლაპარაკებისა, ამ ორი მიმდინარეობათა შორის შეთანხმება მაინც ვერ მოხდა და დღეს ერთის მაგიერათ გადაწყვეტილია მოწვეულ იქნას ორი კონფერენცია: თფილისში ამიერ-კავკასიის, ხოლო ბაქოში—კავკასიის. აქედანვე შეიძლება ითქვას, რომ ამ კონფერენციის მუშაობა ვერ იქნება ნაყოფიერი. ეს იქნება არა მთელი მუშათა კლასის კონფერენცია, არამედ—უფრო პარტიული კონფერენცია, რომლებიც ერთი მეორის საწინააღმდეგო დადგენილებებს გამოიტანენ და კიდევ უფრო ხელს შეუწყობენ მუშათა კლასში განხეთქილების შეტანას.

მეორე მაგალითს მუშათა კლასში განხეთქილების შეტანისა გვაძლევს თფილისის თვითმართველობის მოსამსახურეთა ერთი ნაწილის გაფიცვის გამო ატეხილი აურზაური იმ ელემენტების მიერ, რომლებიც იმ თავითვე წინააღმდეგნი იყვნენ ჩვენში არსებული წესწყობილების და ჩვენი სოციალისტური მთავრობის მოქმედებისა.

ჩვენ ვიცით, რომ ამ გაფიცვას უარყოფით შეხვდა თვით მუშათა უმაღლესი ორგანო—თფილისის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭო, უარყოფით შეხვდა მას აგრეთვე მუშათა საბჭო, და დიდი უმრავლესობა თფილისის მუშათა პროფესიონალური კავშირები, რომელთაც ერთხმად დაგმეს თვითმართველობის მოსამსახურეთა დეზორგანიზატორული გამოსვლა დემოკრატიულ თვითმართველობის წინააღმდეგ. მაგრამ ამ სამართლიან დადგენილებას წინააღუდგნენ ის ინტრიგანები, რომელთაც მოსვენებას არ აძლევს საქართველოს დამოუკიდებლათ არსებობა და ახლა ლის პროფესიონალურ კავშირებში აგიტაცია და მოუწოდებენ მუშებს, რომ მხარი დაუჭირონ გაფიცულებს გაფიცვის წარმოებაში და თუ ქალაქის თვითმართველობა არ დაკმაყოფილებს მათ, ნიშნად პროტესტისა გამოაცხადონ პოლიტიკური გაფიცვები საბჭოსა და მთავრობის წინააღმდეგ.

ასეთ დადგენილებას ვკითხულობთ ჩვენ სხვათა შორის, რუსულ გაზეთ „სოციალდემოკრატის“ მე 60 ნომერში რკინის გზის ცენტრ. სახელოსნოების მუშათა რწმუნებულების მიერ გამოტანილს, მაშინ, როდესაც ამავე კავშირის გამგეობამ სულ წინააღმდეგი და მიზანშეწონილი დადგენილება გამოიტანა გაფიცვის შესახებ.

ჩვენ გადაჭრით ვაცხადებთ, რომ 29 მარტს არავითარი რწმუნებულების კრება არ შემდგარა, არამედ ეს იყო იმ ვაჟბატონების კრება, რომლებიც უმანდატოთ უწოდებდნენ თავიანთ თავს მუშათა რწმუნებულებს. ამასთანავე უნდა მოვაგონო ამ ვაჟბატონებს: როდესაც მათ ასეთი დადგენილება გამოაქვთ, აქვთ თუ არა გათვალისწინებული, თუ რა შედეგს მოუტანს ეს თვით ბედშავი საქმის მუშებს, გახდებიან თუ არა თანახმანი ის მუშები, რომლებიც თავიანთი სისხლით იცავენ საქართველოს რესპუბლიკას და მის სოციალისტურ მთავრობას და დამფუძნებელ კრებას, რომ გადაყენებ ამავე მთავრობას? ასეთი დადგენილება გამოაქვთ იმ უპასუხისმგებლო პირებს, რომლებიც არას დროს არ ყოფილან მუშათა მთლიანობის დაცვის მომხრენი.

და ჩვენ ვაფრთხილებთ ხსენებულ დადგენილების ავტორებს, რომ მათ ხელი აიღონ ასეთ დეზორგანიზატორულ „მოღვაწეობაზე“, წინააღმდეგ შემთხვევაში, იმ შედეგებზე, რომელიც აუცილებლათ მოყვება დეზორგანიზატორულ მოქმედებას, მთელი პასუხისმგებლობა მუშების წინაშე დაეკისრება იმათ, ვისაც სულის ჩამდგმელნი არიან ასეთი დეზორგანიზატორული მოქმედების. უნდა იცოდეთ ბატონებო, რომ ის დემოკრატია და მუშათა კლასი, რომლებმაც ამდენი მსხვერპლი გაიღეს არსებული წესწყობილების დასაცავათ და რევოლიუციის მონაპოვართა შესანარჩუნებლათ არავის მისცემს ნებას, რომ მისი უფლებები ფეხქვეშ გასთელონ უპასუხისმგებლო ავანტიურისტებმა.

ს. ელიავა.

ანდრეიკა ჟორდანია

როცა ტყე და ველი მწვანით იმოსებიან; იაგუნდის მორცხვათ საამოდ ფერით ემზადებიან; რუ-ნაკადები ტოკვა ნიავით არე-მარეს ელება და აკვლავებენ; მზის სხივები ცელქი ხტუნვით დაცემდარებენ და ყოველგვარი ხვევნა-კოცნით სიხარულის გრძნობებს აფრქვევენ; მთელს ბუნებას გაზაფხულის მოლოდინში ეხსით გული გაფლავს და მის ბინის სიხარული ჩვენ ქვეყანას გარს ეხვევა—ის, ცელქი და დაუდეგრომელი, რომელიც დილიდან საღამომდე ჭრელ პეპელასავით ყვავილიდან ყვავილზე დაფრინავდა, ხშირათ სიცილის ქამაც ავიწყდებოდა—სამუდამოთ შორდება გაზაფხულის სიხარულს და შავ სამარეში მიეშურება.

დაჭკნა მშვენიერი ყვავილი. ვერც კი მოასწრო გაფურჩქვნა.

ანდრეიკა მეტად ცელქი და დაუდეგრომელი იყო, მაგრამ იმავე დროს მეტად მშვიდი და წყნარი, როცა დარიგებას აძლევდნენ. ლომბიერი და სანდო გულის პატრონი, მეტად საყვარელი იყო მისი ტოლ-ამხანაგებისა.

წლოვანებით ბავშვი იყო, მაგრამ აზროვნებით დავაჟკაცებული. ჰქონდა ინტერესები და ყოველივე, რაც მის გარშემო ხდებოდა. ის ხშირათ სერიოზული რეპლიკით ჩაერიოდა სერიოზულ მუსაიფში და თავის შეხედულებას თავგამოდებით იცავდა.

Онъ не по лѣтамъ былъ развитъ—როგორც იტყვიან. კითხულობდა ბევრს. კითხულობდა წიგნებს, გაზეთებს. სპეციალობასაც კი ირჩევდა. ძალიან უნდოდა ინჟინერობა, თუმცა გაზეთში წერაც ძალიან აინტერესებდა. ერთხელ ლანჩხუთის ცხოვრებიდან ორი კორესპონდენცია დაეწერა თავის სამოწაფო რვეულში და წასაკითხათ გადმომცა. დაიწყო ისე, როგორც ბევრი ჩვენი კორესპონდენტი იწყებს: „ლანჩხუთში ბევრი სკოლები, განათლებული საზოგადოება და ს. ხ.

მას უყვარდა წაკითხულზე კამათი და რამდენს შემხვედრობდა, პირველ ყოვლისა, წაკითხულის შესახებ დაიწყებდა ლაპარაკს. ის იშვიათი ცნობის მოყვარე იყო. დიდადა კერძო მასწავლებელთან, მაგრამ მისი ერთ საგანზე შეჩერება შეუძლებელი იყო. უყვარდა კითხვების მიცემა, რომელიც მას არ ესმოდა: ასტრონომია, პოლიტიკა, ეკონომიკა, მსოფლიო ომი, ორიენტაცია და ს. ხ. ყველა ამაზედ მას თავის შეხედულება ჰქონდა და მასწავლებლებს სერიოზული კილოთი ეკამათებოდა, მაგრამ ეს ხელს არ უშლიდა გაკვეთილების მომზადებაში.

ძნელი გადმოსაცემია ის თფილი გრძნობა, რომლითაც ანდრეიკას უყვარდა ნოე. მათი შეხვედრა, ერთად ყოფნა იშვიათი იყო. პოლიტიკური დევნა, ძნელი და საპასუხისმგებლო მუშაობა ხშირათ აშორებდა მამას შვილს და მაშინ ანდრეიკა ხშირათ მეტყოდა: პაპა მენატრებაო.

ყველა მამისთვის საშინელია საყვარელი შვილის უეცრივათ დაკარგვა. მაგრამ განსაკუთრებით სამწუხაროა ეს ნოესთვის.

ჩვენს მთავრობის ეს საშინელი ხვედრი თითქოს ბედმა დაიჩემდათ. კარლო ჩხეიძეს რევოლიუციის აღფრთოვანების ხანაში გული მოსწყვიტა ერთად ერთი შვილის სიკვდილის დაკარგვამ.

ნ. ჟორდანიას, რომელმაც რევოლიუციის შენარჩუნებაში შეუდარებელი ხელმძღვანელობა გაგვიწია, ამ რევოლიუციის გვირგვინის, დამფუძნებელი კრების, პირველ დღეებში მუხთალმა ბედმა უწყალოდ ფიალა შეასვა და ანდრეიკა მოსწყვიტა.

ამ დღეს, რა დღესაც ჩვენი ხალხის უზენაესმა უფლებამ ის თავის განუსაზღვრელი ნდობით შემოსა და ქვეყნის მართველობის სადავე გადასცა, სწორედ ამ დღეს მუხთალმა ცხოვრებამ იგი უსიამოვნოდ ლახვარით დაცემა და თითქოს შეუწყალა ჩვენი ქვეყნის ბედი, იგი დაამწუხრა-დააგლოვა.

მთელი ჩვენი პარტია, მთელი ჩვენი ამხანაგები გულდაწყვეტილი გაიგებს ამ სამწუხარო ამბავს და გულწრფელად გაიზიარებს მასწავლებლის მწუხარებას.

ჩვენ გვწამს, რომ მცხოვანი მასწავლებელი მხნედ გადაიტანს ამ მძიმე მწუხარებას და მალე ისევ კვალდებული ჩაუდგება სათავეში ჩვენს ქვეყანას და ჩვენს პარტიას.

ძვირფასო ნოე! მიიღე ჩემი წრფელი თანაგრძნობა და ნება მომეცი ის ყვავილი, რომელიც მე და ანდრეიკამ დავრგეთ თქვენ ეზოში გადავიტანო მის უდროოდ საფლავზე....

გრიშა ურატაძე.

ნოეს ვაჟის გარდაცვალების სოც.-დემ. ცენტრალურმა კომიტეტმა ოთხშაბათს სალამოსვე გაიგო. კომიტეტმა სრული შემადგენლობით მწუხარება გამოუცხადა თავის თავმჯდომარეს ნოე ჟორდანიას.

დამფუძნებელი კრების სოც. დემ. ფრაქციამ ოთხშაბათს საღამოს მწუხარების ნიშნად სხდომა შესწყვიტა და ცაავალა ფრაქციის ბიუროს გამოეცხადებინა თანაგრძნობა დამწუხრებულ მშობლებისათვის, რაც ბიურომ მაშინვე მოიყვანა სისრულეში.

იმავე საღამოს მწუხარებაში მყოფ მშობლებს თავისი თანაგრძნობა გამოუცხადა „ერთობის“ რედაქციის სრულმა შემადგენლობამ.

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

2 აპრილი

ბოლშევიკების ცნობები.

მოსკოვი. ლიონი მარტის 31, შეთანხმების სოციალისტების კომისიამ ბერნის კონფერენციაზე ინგლისის მინისტრ ლოიდ ჯორჯთან თათბირის შემდეგ ხალხთა ლიგის საკითხებზე უარყო თავისი წინადადება დამყარდეს საერთაშორისო თვალყურის დევნა საერთო განიარაღებაზე. მომავალში ომის მოსპობის, ხალხთა ლიგაში დელეგატების არჩევის არა მთავრობის, არამედ თვით ხალხის მიერ, და რუსეთის, გერმანიის ხალხთა ლიგაში შეტანის საკითხებში შეთანხმების სოციალისტები დასთანხმდნენ ლოიდ ჯორჯს. ნაუენი აპრ. 1. გერმანიაში მოითხოვენ რუსეთთან დამოკიდებულების განახლებას. საზოგადოებრივი აზრი გაკვირვებას გამოსთქვამს, რათ უნდა დეითანხმოს გერმანია მოკავშირეთა მოთხოვნას, არ განაახლონ რუსეთთან ეკონ. და პოლ. დამოკიდებულება. ბუდაპეშტი. აპრ. 2 პრაღაში გერმანთა მუშათა და სოციალისტური პარტიის რწმუნებულთა კრება, რომელიც მოითხოვს მაღაროების, მადნეულების, რკინის გზების, ბანკების, დიდ ქარხნების და მამულების კონფისკაციას. შრომის ბირჟის კანონის შესახებ რეზოლიუცია პროტესტს აცხადებს ჩეხიის მილიტარიზმის წინააღმდეგ, რომელიც ეომება უნგრეთის და რუსეთის პროლეტარიატს. უნგრეთის მთავრობა საუკეთესო მ. ახირობთაგან აღდგენს დასს, რომელიც შემოივლის სოფლებს და გააცნობს გლეხებს თვალსაჩინო მწერალთა და კომპოზიტ. ნაწარმოებს. ნაუენი. აპ. 1. რუჰრის ოლქში გაფიცვების განახლების გამო შეიდემანის მთავრობამ დაადგინა შეიყვანოს ამ ოლქში მთავრობის ჯარი და გამოაცხადოს სამხედრო წესები. ტაშკენტი, მარ. 30. ემირის მოკვლის შემდეგ ავღანისტანში დიდი ბრძოლაა ძალაუფლების ხელში ჩასაგდებათ ინგლისელებსა და ნაციონალისტებს შორის. მოსკოვი სამხრეთის ფრონტი. იუზოვკასთან ბრძოლაში ჩვენ ავიღეთ მეტი ტყვე წითელგვარდიელები და ხელთ ვიგდეთ 5 ტყვის მფრქვეველი. ჩრდილოეთით სად. ბალდევკა დავიჭირეთ. სადგურ ახირეევკის ჩრდილოეთით მოწინააღმდეგემ სადგური ბახმუტოვკა და სკოტავატაია დაიჭირა. კონტრ-იერიშით სკოტავატაია დავიბრუნეთ. ბახმუტის რაიონში ჩვენი ნაწილები გორლოვკას დაუახლოვდა. აღმოსავლეთით მოწინააღმდეგემ ხარტოვკა დაიჭირა, მაგრამ ჩვენმა ნაწილებმა ჩრდილოეთიდან ალყა შემოარტყეს აღმოსავლეთის ფრონტი. სტერლიტამაკის რაიონში ზემო ურალის მიმართულებით კანანიკოლსკის ქარხნის აღმოსავლეთით ჩვენ რამოდენიმე სოფ. დავიჭირეთ. ჩრდილოეთით ბრძოლის შემდეგ ჩვენ ავიღეთ ოსტროვის ქარხანა დავტოვეთ. უფის რაიონში სტერლიტამაკის მიმართულებით ჩვენი ნაწილები ბრძოლით იხევენ მდ. ბურგაზინსკენ. მენზელინის რაიონში, კრასნოუფის მიმართულებით ბიკარდინსკის ქარხანა დავტოვეთ. უფის რაიონში ჩვენმა შეტევამ უშედეგოთ ჩაიარა. პერმის რაიონში სად. კუზმანთან ბრძოლა გრძელდება. ზოგ ადგილას მდ. კამასთან ჩვენი ჯარი იხევს.

გერმანული პრესის ცნობები.

გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი ბროკდორფ რანცაუ სამშაბათიდან ვეიმარში იქნება მომავალ საზავო მოლაპარაკებასთან დაკავშირებულ საკითხების გადასაწყვეტათ.

ამერიკის გემი „ვესტ-კარნიფალი“ წასულ ხუთშაბათს ჰამბურგის ნავთსადგურში მოვიდა. ის დატვირთულია 6000 ტონ ფქვილით. და 15000 ტონ სხვა სურსათით, რომელიც დაუყოვნებლივ დაურიგდება იმ ოლქებს, რომელსაც შიმშილი ბლოკადამ დიდი განსაცდელი მიაყენა. ეს გემი დანიშნული იყო დანციგისთვის, მაგრამ შემდეგ ჰამბურგში შესვლის ბრძანება მიიღო.

უნგრეთის დროებითი კონსტიტუციის შესახებ შემდეგი ცნობებია: მიწად მოქმედებს საქმეებისთვის არსდება სასოფლო საბჭოები. ქალაქის საქმეებისათვის ქალაქის საბჭოები. ამ საბჭოების და საოლქო საბჭოებისაგან შედგენენ სახელმწიფო საბჭოს, რომელსაც საკანონმდებლო უფლება მიეცემა და იქნება უნგრეთის საბჭოთა რესპუბლიკის საკანონმდებლო ორგანო.

აქტიური და პასიური საარჩევნო უფლება ეძლევა ყველა მუშებს განურჩევლად სქესისა, წითელი არმიის ჯარისკაცებს უფლება ეძლევათ არჩევნებში მონაწილეობა მიიღონ. საარჩევნო უფლება ეძლევა უცხოელებს, რომელნიც უნგრეთში სცხოვრობენ და საერთო სარგებლობისთვის მუშაობენ. ყველას, ვისაც მუშაობა არ სურს და ვინც ამ საერთო ახალ წესრიგს არ დაექვემდებარება, სახელმწიფო საქმეებს მოაშორებენ. ბუდაპეშტში რევოლიუციონური საბჭო სოციალიზაციას ახდენს ყველა სასტუმროებისას. ოთახებს გაანაწილებენ საბინაო განყოფილება. მუშათა დაზღვევა ახალ საფუძველზე ხდება. დაზღვევის კანონებს მოკლე დროში შეიმუშავებენ. ეს ახალი დაწესებულება მუშათა ხელში იქნება.

ჩეხოსლოვაკიიდან მიღებულ ცნობებით სლოვაკიაში იზრდება მოძრაობა ჩეხეთ მმართველების წინააღმდეგ. ერთ მოწოდებაში ნათქვამია: „ჩეხელები ყუნის უმზადებენ მთელ სლოვაკიას. ისინი სცდილობენ უცხო სახელმწიფოები დაარწმუნონ, რომ ჩეხელები და სლოვაკები ერთი ერს შეადგენენ. ჩეხელები ებრძვიან გასავალს ღელოსავლეთის ზღვისკენ. ჩვენ კი, სლოვაკები, უნდა ვესწრაფოდეთ სრულ დამოუკიდებლობას და მას, რომ დამოუკიდებლათ ვიმოქმედოთ ჩვენი მიზნების მისაღწევათ.

ამ ჟ მაღ შიმშილმა გერმანიაში უმაღლეს წერტილს მიაღწია. არას დროს მოკავშირეთა ბლოკადის დაწყებიდან გერმანიის მცხოვრებნი ისე არ დატანჯულან, როგორც ეხლა კარტოფილის, ქონის და ხორცის სიმცირის გამო. დიდი ნაკლებობაა ყველაფრის. მიუხედავათ ამისა, დახმარებისათვის ყველა მიმართვას არ გამოხმაურებიან. მოკავშირეთა პრესა სცდილობს დახმარების დაგვიანება თვით გერმანიის დააბრალოს, რადგან გერმანიის მთავრობამ დროით არ გადასცა მოკავშირეებს სავაჭრო ფლოტი. ნამდვილათ კი გერმანიისთვის სურსათის მიწოდება მხოლოდ იმიტომ დაგვიანდა, რომ მათ არ უნდოდათ ეს საქმე ეკისრათ და არც გერმანიას მისცეს ნება თვით ეზრუნა თავის საჭიროებაზე მოკავშირეებმა ვალდებულება მიიღეს თავის თავზე მიეწოდებინათ 270,000 ტონი სურსათი მაშინ როდესაც გერმანიამ ითხოვა, რომ მისთვის სურსათი მიეწოდებინათ ახალი მოსავლამდე და გემების დაბრუნებამდე.

ახალი ამბები

დღეს, საღამოს 6 ს. შეხდება ს. ს. დ. მ. პ. ცენტრალური კომიტეტის სხდომა.

— პროფეს. კავშირთა საბჭოს მორიგი კრება შესდგება დღეს, 4 აპრილს პროფ. კავშ. საბჭოს შენობაში. ამ სხდომაზე მოხდება სეკრეტარიატის ხელახალი არჩევა. რადგანაც ამ სხდომას დიდი მნიშვნელობა აქვს, საბჭოს ყველა წევრთა დასწრება სავალდებულოა.

— ლტოლვილთა დახმარება. ლტოლვილთა დამხმარე კომიტეტმა გადაუხადა პრეზიდიუმის წევრს ბუქნიკინს, 50,000 მანეთი ლტოლვილთა დასახმარებლად. მიღებულია ყოველგვარი ზომები, რომ ლტოლვილები ბორჯომიდან და სხვა რაიონებიდან თავიანთ ადგილებში გაგზავნონ.

ლტოლვილების დამხმარე კომიტეტის თავმჯდომარემ მიმართა მიწათ მოქმედების მინისტრს, რათა დახმარება აღმოუჩინონ ახალციხისა და ახალქალაქის მცხოვრებლებს სათესლე ხორბლით. მინისტრმა განაცხადა, რომ უკვე მიღებულია ზომები, რომ სათესლე ხორბალი შეისყიდონ.

— საქართველოს დელეგაციის ნაწილი, რომელიც პარიზში არ იქნა გაშვებული, სტამბოლიდან უკვე თფილისში დაბრუნდა.

— აბრეშუმის თესლი. მიწათ-მოქმედების მინისტრმა მიანდო ქუთაისის სააბრეშუმო სადგურის გამგე ქუთათელაძეს მოელაპარაკოს გამართის ადერბეიჯანის რესპუბლიკის დიპლომატიურ აგენტთან საქართველოში, თუ როგორ პირობებით შეიძლება საქართველოდ ადერბეიჯანში აბრეშუმის თესლის გატანა. მიწათ-მოქმედების მინისტრისა და ერობათა კავშირის დავალებით, ბ. ქუთათელაძემ შეიძინა სხვადასხვა ფერის თესლები, რომელიც დაურიგდება ერობასა და კოოპერატივებს შეღავათიან პირობებში.

— თფილისის საგანგებო სასამართლოში. თფილისის საგანგებო სასამართლოში შევიდა რამოდენიმე ტომი საქმეებისა დუშეთის აჯანყების შესახებ, რომელიც ახლო მომავალში გაირჩევა.

ახლო მომავალში საგანგებო სასამართლოში გაირჩევა მილიციონერების კომისრების და სხვათა საქმეები, რომელთაც მექრთამეობა და სხვა დანაშაულობა ბრალდებათ.

8 აპრილს საგანგებო სასამართლო გაარჩევს მე-9 კომისარიატის კომისრის თანაშემწის პქუსილის საქმეს, რომელსაც მექრთამეობა ბრალდება.

ამ დღეებში თფილისის საგანგებო სასამართლოში მოხდება გასამართლება იმ გვარდიელთა, რომელთაც გასულ წელს გორში მოკლეს ოფიც. დ. წერეთელი.

— ოსთა ეროვნულ საბჭოს ცხინვალში დაუდგენია მოიწვიოს არა უგვიანეს 1 ივნისისა სახალხო საბჭო სამხრეთ ოსეთისა.

— ხამქლოვიანი დეპეშა. ლეჩხუმის მაზრის სახალხო გვარდიის დაზგის წევრის ერისთო ონიანის სიკვდილმა და ლაზარეთის საზოგ. კომისრის გვარდიელის დაჭრამ ბნელი ძალების წინააღმდეგ მეტად დაგვამწუხრა. ბნელი ძალები ანგარიშს არ უწევენ მთელი ლეჩხუმელ მოსახლეობის და ძველ ცხოვრებას დაუწყებას არ აძლევენ, მაგრამ მშრომელ ხალხს შეუძლია დაიცვას თავისი განაჩენის გამოტანა. რაჭის მაზრის სახალხო გვარდიის შტაბი.

— ამერიკელი ინსტრუქტორების მოსვლა. გუშინ, 3 აპრილს, ამერიკიდან თფილისში ჩამოვიდა 40 მდე მოწყალების დები და ინსტრუქტორები ამიერ კავკასიაში ლტოლვილთა დასახმარებლად. მათთან ერთად ჩამოვიდა ინგლისურ გაზეთ „ტაიმსის“ თანამშრომელი.

— სომხეთში. სომხეთის დიპლომატიურ წარმომადგენლად ყუბანის მთავრობასთან ეკატერინოდარში დანიშნულ მე-2 სახელმწიფო სათათბიროს ყოფილი წევრი ო. სალატელიანი, რომელიც მიღებულ იქნა ყუბანის მთავრობის მიერ.

— სოჭის სომხეთა ეროვნულმა კრებამ დაადგინა შეკრიბოს სოჭის ოლქის სომეხ გლეხებისაგან 5,000 ფუთი სიმინდი და გაგზავნოს სომხეთში სათესლე.

— როსტოვის სომხეთა ეროვნული საბჭო და ადგილობრივი მედიკურ ... ზოგადოება შეუდგენ აქტიურ მუშაობას სომხეთში უნივერსიტეტის დასაარსებლად. ამ მიზნისათვის პროფ. ადამოვი გაემგზავრა სახელმწიფო გარეთ.

— დატუსაღება, 2 აპრილს, ღამის 8 საათზე, საგანგებო რაზმმა დააპატიმრა თფილისის თვითმართველობის ფიცულ მოსამსახურეთა დელეგატების კრების თავმჯდომარე ლ. პ. კორეცკი.

— მკვლელობა. 2 აპრილს, საღამოს 6 საათზე, მე 4 რაიონის სახალხო გვარდიელმა მ. რაზმაძემ ვინტოვკის ტყვიით მოკლა ქ. ვერთანოვი. მკვლელი მიმალა.

— ტუსაღის გაქცევა. 3 დღის უფროსი მილიციონერი სტუჩ. პლატონიძე, როცა მიყავდათ საგანგებო სასამართლოში, სადაც მისი საქმე ირჩეოდა, გაიქცა.

— ხალხ. ნავთლუღში (სასურსათო პუნქტი). შაბათს, 5 აპრილს, ნავთლუღის სახალხო გვარდიის შტაბის ფრონტზე მყოფ გვარდიელთა სასარგებლოდ საქველმოქმედოსათვის გამართება დიდი მეჯლისი.

— თფილისის ქართველ მხახიობთა ერთი ნაწილი მიემგზავრება სოფ. ... ოლქში, სადაც გამართავენ ორი წარმოდგენას 6 და 7 აპრილს.

— ხაშური. 8 აპრილს ქართულ საზოგადოების დარბაზში გაიმართება სალამო იმედაშვილის, ი. გრიშაშვილის და სხვა თანამედროვე მწერლების მონაწილეობით სხვათა შორის სახადარზე შესრულდება ქართული ჰანგები.

— ლექცია. დღეს, საღ. 6 ს., სახალხო უნივერსიტეტის მეოთხე განყოფილებაში (ორთაჭალა) დანიშნულია ლექციები: ეპ. ალშიბაიას—„ჯილდო ბაზე“, სერ. ჟორჟოლიანისა—„ს...

თველოს ეწყობილობის ისტორია", ეკ. ტუ-რიაშვილისა—„ჰიგიენაზე".

— დღეს, საღამოს 7 ს., სახალხო უნივერსიტეტის პირველ განყოფილებაში (ნაძალადევი) დანიშნულია მორიგი ლექციები: კ. ქავთარაძე—„ისტორია" და ალ. ყარყულიანი—„ფსიქოლოგია".

→ **გაზეთების შეწყვეტა.** რადგანაც ფული ვერ მივიღეთ ამიტომ ხვალ უკანასკნელათ იგზავნება გაზეთები ფოსტში და ლაზარეთში. კანტორა „განათლება".

→ **შეცდომის გასწორება:** წერილში „საქართველოს ფინანსიური და ეკონომიური საკითხები" („ერთობა № 74) მესამე სვეტში სწერია: 7 მილიონი, უნდა იყოს: 700 მილიონი.

კ რ ე ბ ე ბ ი

6 აპრილს, კვირას, დილით 11 საათზე დანიშნულია მესამე რაიონის სახალხო გვარდიის შტაბის ბინაზე, ავლაბარში და მის ახლომახლო უბნებში, ს. ს. დ. მუშათა პარტიის, პარტიული მუშაობის გასაძლიერებლად არსებული დროებითი საორგანიზაციო კომისიის წევრთა კრება.

— დღეს, საღამოს 6 საათზე თავის ბინაზე (19 თებერვლის ქუჩა, სახლი № 9) დანიშნულია საქ. სოც.-დემ. მუშ. პ. მე-8 უბნის მცირე კოლექტივის წევრთა საერთო კრება.

იუსტიციის სამინისტროში

თათბირი იუსტიციის სამინისტროს რეორგანიზაციისათვის.

შაბათს, მარტის 29-ს, იუსტიციის მინისტრის ამხანაგის ს. დ. ჯაფარიძის თავმჯდომარეობით გაიმართა თათბირი იუსტიციის სამინისტროს რეორგანიზაციის თაობაზე. თათბირში მონაწილეობას იღებდენ სასამართლო უწყების მოხელენი და ნაფიც ვექილთა კორპორაციის წევრნი. თათბირზე ორი უთანხმო აზრი გამოითქვა: ერთი (უმცირესობის აზრი)—რომ სამინისტრო, როგორც ცალკე სამინისტრო, უნდა მოისპოს, მეორე-კი (იცავდა) სამინისტროს დამოუკიდებელ არსებობის საჭიროებას. უმცირესობა თავის აზრს იმით ასაბუთებდა, რომ საჭიროა სასამართლო უწყების გამარტივება, ზედმეტ ხარჯების შემოკლება. უმრავლესობა თავის მხრივ არ უარყოფდა უწყების გამარტივების საჭიროებას, მხოლოდ შეუფერებლად მიაჩნდა სამინისტროს გაუქმება, უმრავლესობის აზრით სამინისტროს მოსპობა უხერხულს მდგომარეობას შექმნის, რადგან ამ შემთხვევაში უწყებას აღარ ეყოლება ერთი ხელმძღვანელი, ერთის პოლიტიკის გამტარებელი. აღარ ეყოლება სასამართლო უწყების წარმომადგენელი მთავრობაშიც, როცა ამ წარმომადგენლის აზრს დიდი მნიშვნელობა აქვს ყველა საკითხის გარჩევის დროს.

სასამართლო გამომძიებელთა თათბირი.

კვირას, მარტის 30 ს, იუსტიციის მინისტრის ამხანაგის ს. დ. ჯაფარიძის განკარგულებით, მოწვეული იყო ქ. ტფილისის და ტფილის მაზრის გამომძიებელთა თათბირი. თათბირს დაესწრნენ თვით იუსტიციის მინისტრის ამხანაგი ს. დ. ჯაფარიძე, ტფილისის სასამართლო პალატის და ოლქის სასამართლოს პროკურორის ნაწილის მთელი შემადგენლობა, ტფილისის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარე პ. ბ. კიზირია და სხვა თანამდებობის პირნი. იუსტიციის მინისტრის ამხანაგმა მიმართა შეკრებილ გამომძიებელთ განცხადებით, რომ მთავრობის წრეებში და საზოგადო სფეროებში ყურადღებას აქცევენ იმ გარემოებას, რომ სისხლის სასამართლო და განსაკუთრებით საგამომძიებლო ნაწილი ერთობ სუსტობს და რომ აუცილებლივ საჭიროა ბოროტმოქმედებასთან ბრძოლის გაძლიერება როგორც გამოძიების დაჩქარებით, ისე ბოროტმოქმედთა წინააღმდეგ რეპრესიების გაძლიერებით.

თათბირზე, სხვათა შორის, გამოირკვა, რომ გამომძიებელთა ხელში თავმოყრილია დიდძალი საქმეები, რომლებიც უკანასკნელ დრომდე უმოძრაოდ იყვნენ დატყვევებულნი განვლილ ანარქიულ მდგომარეობის გამო. გამოირკვა ისიც, რომ დღევანდელ პირობებშიაც გამომძიებელთა მუშაობას ძლიერ აფერხებს ადმინისტრატიული აპარატის უვარგისობა: ადმინისტრაცია მაზრებში სრულ აღარ აქცევს ყურადღებას გამომძიებელთა მოთხოვნილებებს. ქალაქშიაც ენერგიულად ვერ ეხმარება, ხანდისხან უხეშადაც ეპყრობა სასამართლოს მოხელეებს. გვამების შესამოწმებლად არ არის ექიმები, რის გამო ხშირად 10—12 გვამი რჩებიან აქ კვირის განმავლობაში შეუმოწმებელი და დაუმარხავი რჩება. თითოეულს გამომძიებელს საშუალო რიცხვით 800 მდე გამოსაძიებელი საქმე აქვს, რასაც გამომძიებლები ვერ აუდიან. ბევრი კიდევ სხვა მიზეზი გამოირკვა წინასწარ გამოძიების წესიერ დონეზე დაუყენებლობისა. ერთ ასეთ მიზეზთაგანად დასახელებულ იქნა საგამომძიებლო ნაწილის შემადგენლობის ჯეროვნად გამოუცდელობა.

შეკრებილმა გამომძიებლებმა აღუთქეს სასამართლო უწყების ახალს ხელმძღვანელს მხნე და ენერგიული საქმიანობა ბოროტმოქმედებათა აღმოსაჩენად და თავის მხრივ სთხოვეს ყველა ზემოხსენებულ დამაბრკოლებელ მიზეზების მოსასპობად სათანადო ზომების მიღება, რაც ს. დ. ჯაფარიძემ მათ აღუთქვა.

მომხმარებელი კოოპერატივები ჩვენში

II

როგორც გასულ წერილში აღვნიშნე, კოოპერატიული მოძრაობის სიძლიერე კოოპერატივთა რიცხვით არ განისაზღვრება; ხშირათ კოოპერატივების სიმრავლე ასუსტებს კოოპერატიულ მოძრაობას და არა აძლიერებს. ამას აშკარათ და ნათლათ დაინახავს ის, ვინც ჩვენ კოოპერატივებს და მათ „მოღვაწეობას" თუნდაც ზერელეთ გაეცნობა.

რომ კოოპერატივმა იარსებოს, რომ მან თავის მიზანს და დანიშნულებას პირნათლად ემსახუროს, ამისთვის აუცილებელი საჭიროა მას ხელმძღვანელად და მეთაურათ ჰყავდეს იდეური კოოპერატორი; უკანასკნელს ზედმიწევნით უნდა ჰქონდეს გათვალისწინებული კოოპერატივის მიზნები, განვლილი უნდა ჰქონდეს კოოპერატიული სკოლა. ჩვენში კი „კოოპერატორებიც" ისე სწრაფათ გამრავლდენ, როგორც კოოპერატივები; ამ „კოოპერატორების" 99 პროც. წარმოდგენაც კი არა აქვთ კოოპერაციის არც თეორიაზე და არც პრაქტიკაზე, კოოპერაციის პირველადი მიზანი მათთვის ჩინური ენაა. ამათ იციან მხოლოდ ის, რომ დღეს კოოპერატივებს დიდის ნდობით ეპყრობიან საზოგადოება და მთავრობის ყველა დაწესებულებანი და დიდ დახმარებასაც უწევენ სურსათის თუ სხვა საქონლის შეძენაში; ამ გზით შეძენილ საქონელს კი ჩვენი დროის „კოოპერატორები" მომხმარებელს კი არ უნაწილებენ, არამედ განზე ჰყიდიან ჩუმათ სპეკულიანტურ ფასებში და ჯიბეებს ისქელებენ.

დღეს ჩვენში კოოპერატიული მოძრაობა კი არ ძლიერდება, არამედ ზედმეტად დაავადებულ და უკულტურდება; და თუ არ გვინდა, რომ იგი სპეკულიაციის სახით მოველინებულმა სენმა დიდის ხნით დაასამაროს, დაუყონებლივ უნდა იქნეს მიღებული საჭირო ზომები.

პირველ რიგში ყურადღება უნდა მიექცეს კოოპერატივთა რიცხვის შემცირების საკითხს. არავითარი საჭიროება არ მოითხოვს, რომ ყველა პაწია სოფელს საკუთარი მომხმარებელი კოოპერატივი ჰქონდეს, 40—60 ან თუნდაც 100 კომლიან სოფლისათვის საკუთარი კოოპერატივის ქონება საზარალოც კი არის იმ შემთხვევაშიაც კი, რომ იგი მართლაც კოოპერატივი იყოს და არა სოფლის ორი-სამი გაქნილი ჩარჩისათვის სახეირო სპეკულიაციის წყარო; მომხმარებელ კოოპერატივს ესაჭიროება გამგეობა, სარევიზიო კომისია და ორი ნოქარი მაინც. ყველა ამათ ჯამაგირები უნდა და თან სხვა ხარჯებიც. ამდენ ხარჯს ასეთი პატარა სოფლის კოოპერატივი ვერ გასწევს, ამიტომ ჩვენი პატარა კოოპერატივები იძულებულნი არიან საქონელზე 30—40 და ხშირათ 50 პროცენტიც კი გადაუმატონ; ამნაირათ სოფლის მომხმარებელს საქონელი საგრძნობლად უძვირდება. ასეთი შედეგი მოაქვს ყოველ კუთხეში კოოპერატივის გახსნას. დასავლეთ ევროპაში, სადაც მცოდნე კოოპერატორებიც საკმაოდ მოიპოვება და კოოპერატივის წევრებსაც კარგად აქვთ შეგნებული კოოპერაციის მიზნები, თვითეული მომხმარებელი კოოპერატივი ათასობით ითვლის თავის წევრებს. მაგალითისთვის დავასახელებ საქსონიას; ამ უკანასკნელის რაიონის კავშირში 170 მომხმარებელი საზოგადოებაა გაერთიანებული; ამ მოხმ. საზოგადოებათა წევრების რიცხვი 260 ათასს უდრის, საშუალოთ თვითეულ მომხმარებელ საზოგადოებას უწევს 1529 წევრი; ჩვენში კი თვითეულ კოოპერატივს საშუალოთ ეყოლება არა უმეტეს 200—250 წევრისა; მაგრამ თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ გარემოებას, რომ დასავლეთ ევროპაში ერთი წევრი იმავე დროს ერთ ოჯახს ნიშნავს, ხოლო ჩვენში კი თითო ოჯახიდან ორი და სამი პირიც წევრათ ჩაწერილი ერთ კოოპერატივში და ზოგი მათგანი კი ორ და სამ კოოპერატივში, დავინახავთ, რომ დასავლეთ ევროპაში ერთ მომხმარებელ საზოგადოებაზე თავს იყრის 1529 ოჯახი, ხოლო ჩვენი სოფლის კოოპერატივში კი სამოციდან ას ოჯახამდე. ნორმალურ პირობებში ასეთი კოოპერატივი ერთ დღესაც ვერ იარსებებდა.

ამის გარდა დასავლეთ ევროპაში გავრცელებულია მომხმარებელ საზოგადოებების განყოფილებები, ჩვენში კი განყოფილებას უკანასკნელი სოფელიც კი არ კადრულობს. კოოპერატიული ნაწარმოების მოკეთეებმა ამ მოვლენის წინააღმდეგ სასტიკათ უნდა გაილაშქრონ და ყოველივე ღონოს, რომ ჩვენი ახალ გაზრდა, მაგრამ უკვე დაავადმყოფებული კოოპერატიული მოძრაობა გაჯანსაღდეს და შესაფერ საფუძველზე მოაწყონ.

ჩვენი პატარა რესპუბლიკა დაყოფილია ბუნებრივ ეკონომიურ რაიონებათ; ახლო მომავალში ეს რაიონები დაიყოფებიან წვრილ სამეურნეო ერთეულებათ. ჩვენი კოოპერატიული მოძრაობის შენობაც ამ დაყოფის მიხედვით უნდა იქნეს აგებული. ეკონომიური რაიონის ცენტრში უნდა იქნეს ერთი დამოუკიდებელი მომხმარებელი საზოგადოება, რომელიც სასტიკათ უნდა იცავდეს შემდეგ პრინციპს: ერთი ოჯახი ერთი საწევრო წიგნაკი. დასაშვებია და ხშირათ სასარგებლოც, რომ საზოგადოების თანხის გასაძლიერებლათ ერთმა ოჯახმა ორი-სამი პაი შეიძინოს, მაგრამ ყოვლად შეუწყნარებელია, რომ ერთ ოჯახს სამი და ოთხი წიგნაკი ქონდეს და სურსათის სამი და ოთხი რაციონი ეძლეოდეს. ამასთანავე დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს წევრების ზნეობრივ მხარეს და მათი მიღება უნდა ხდებოდეს დიდის სიფრთხილით.

ყველა ცოტათ თუ ბევრათ მოზრდილ რაიონებში თუ ჩვენ შევქმნით რიგიანათ მოწყობილ და ნივთიერად ძლიერ კოოპერატიულ საზოგადოებებს, რომლებიც იარსებებენ რა დასავლეთ ევროპის მაგალითით, შეიძლებენ აგრეთვე თავიანთ წევრების კულტურულ მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებასაც, გარდა იმისა, რომ მომხმარებელს, და არა სოფლის ჩარჩ სპეკულიანტებს, მიაწვდიან კარგი ღირსების სურსათ-სანოვაგეს შედარებით იაფ ფასებში.

უნდა ვაღიაროთ, რომ სამწუხაროთ, ჩვენი კოოპერატივთა არსებული კავშირი ცოტა ყურადღებას აქცევს კოოპერატივთა მდგომარეობას. იგი უნდა ცდილობდეს ახლადგაზრდა კოოპერატიული მოძრაობისათვის შესაფერი მიმართულების მიცემას; სასტიკათ ებრძოდეს ჩვენს კოოპერატივებში გამეფებულ სპეკულიანტურ სულს.

შეუძლებელია, რომ მომავალშიც ასე გაგრძელდეს; კავშირმა პირველ რიგში კოოპერატიული მოძრაობის გაჯანსაღებას უნდა მიჰყოს ხელი ენერგიულად.

ივ. შავგულიძე.

ს. ქავთარაძის წერილის გამო

„სოციალ დემოკრატის" უკანასკნელ ნომერში დაბეჭდილია ს. ქავთარაძის წერილი, რომელშიაც [illegible]-ლობით: „როდესაც თებერვლის დღეებში კავკასიაში ყველგან ხმლით დენიკინის ჯარით გარშემორტყმულნი ცხრა დღის ჯოჯოხეთურ ბრძოლის შემდეგ იძულებული ვიყავით საქართველოს საზღვრებისაკენ გადმოვხვეწილიყავით და ჩვენი ამხანაგების გვამებით მოფენილ ბრძოლის ველი,—ჩვენს წინ წამოიჭრა დილემა—ან უნდა მთლად გავწყვეტილიყავით, ან საქართველოს მთავრობას უნდა შევეფარებინეთ. მაშინ ფედერალისტთა პარტიის წარმომადგენელმა მთავრობაში გადაჭრით გაილაშქრა ჩვენი შემოსვლის (შეფარების) წინააღმდეგ საქართველოში."

რასაკვირველია, საინტერესოა ვიცოდეთ, რა გარემოებასთან გვაქვს საქმე: ცრუ ინფორმაციაა ეს, რომელიც ბ. ქავთარაძისთვის ვიღაცას გადაუცია, თუ განზრახ გამოგონილი სიცრუეა იმ ადამიანისა, რომელიც ერთხელ კიდევ სცდილობს ყველასაგან დევნილის და ყოველგვარ დახმარების უარმყოფელ პოლიტიკურ მებრძოლის იერი მიიღოს? მაგრამ ჩვენ საკითხის ამ მხარეს გვერდს ვუვლით და გვინდა მხოლოდ თვით სიცრუე უარვყოთ.

ჩვენ კატეგორიულად ვაცხადებთ, რომ ბ. ქავთარაძის სიტყვები სრულიად არ შეეფერება სინამდვილეს. იმ ცხარე ლაპარაკის დროს, რომელიც მთავრობაში გაიმართა ბოლშევიკების შემოსვლების შესახებ საქართველოში, მხოლოდ ერთმა ჩვენთაგანმა—შალვა მესხიშვილმა მიიღო მონაწილეობა, რომელმაც კატეგორიულათ მოითხოვა უპირველესად მიგვეცა ბოლშევიკებისათვის თავშესაფარი საქართველოში. და ჩვენ ყველამ ხმა მივეცით ამ წინადადებას. ეს შეუძლიანთ დაადასტურონ მთავრობის ყველა წევრებს, რომელნიც იმ სხდომას დაესწრნენ და აგრეთვე იმ სხდომის თავმჯდომარემაც, იმავე მთავრობის თავმჯდომარეს.

რაც შეეხება ბ. ქავთარაძის მტკიცებას იმისთვის, რომ მას არ ესაჭიროება სოც.-ფედერალისტების დახმარება, ვარწმუნებთ მას, რომ იგი ამაოდ ირჯება: ჩვენმა ფრაქციამ რომ მოითხოვა პოლიტიკურ პატიმართათვის ამნისტია დამფუძნებელ კრების მოწვევის აქტის აღსანიშნავად, მან მხოლოდ პოლიტიკური მოვალეობა აასრულა და რასაკვირველია სრულიად ანგარიში არ გაუწევია იმისათვის, თუ რას ფიქრობს და რანაირათ გაიგებს ამას ბ. ქავთარაძე.

გ. ლასხიშვილი, შ. მესხიშვილი, ალ. მდივანი, გრ. ველეხაძე.

დაშნაკელების ყრილობა

27 მარტს, შახაზიზის სახელობის სამკითხველოში (ბარიათინის ქუჩა) შედგა მეორე ყრილობა საქართველოში არსებულ დაშნაკელების ყველა პარტიულ ორგანიზაციისა.

ყრილობაზე გამოცხადდენ დელეგატები შემდეგი ადგილებიდან: ახალციხიდან, სოხუმიდან, გორიდან, სიღნაღიდან, ლაგოდეხიდან, თელავიდან, წალკიდან, ქუთაისიდან, ბოლნის ხაჩინიდან, დუშეთიდან და სხვ.

ტფილისის პარტიულ ორგანიზაციებიდან ყრილობაზე მონაწილეობა მიიღეს: ცენტრალურ და ადგილობრივ კომიტეტის, საქართველოში არსებულ სომეხთა ნაციონალურ ფრაქციის, ყოფილ საქართველოს პარლამენტის, აღმოსავლეთ ბიუროს და გაზ. „აშხატავორის" წარმომადგენლებმა.

ყრილობის თავმჯდომარეთ აირჩიეს ზ. ზორიანი, მის ამხან. ს. ესაიანი, და გ. ტერ-არუთუნიანი, მდივნებათ აირჩიეს იშხანი და კურღანიანი.

პირველ სამ სხდომაზე ყრილობამ მოისმინა მოხსენებები ადგილებიდან და აგრეთვე სომხეთის ნაციონალურ საბჭოს დაშნაკელების ფრაქციის, ცენტრალურ კომიტეტის, პარლამენტის ფრაქციის და გაზ. „აშხატავორის" წარმომადგენლების მოხსენებები. ყველა მომხსენებლები ხაზ გასმით აღნიშნავდენ, რომ სომხეთ და საქართველოს შორის ატეხილ ომს მოჰყვა ადმინისტრატიული დევნა სომხების და ადგილობრივი ორგანიზაციები მოკლებული იყვნენ საშუალებას ნაყოფიერი ორგანიზაციულ სოციალისტური მუშაობა ეწარმოებინათ. და ეხლა, როდესაც პოლიტიკური ჰორიზონტი გაიწმინდა, ხელ ახლათ შეუდგნენ მუშაობის განახლებას, აქ ტფილისში ცენტრალური კომიტეტი თავის ორგანო „აშხატავორში" ატარებს სოციალისტურ ბრძოლის ხაზს და ქადაგებს ყველა ქვეყნის მშრომელთა შეკავშირებას, რომელიც მიღებულ იქნა პირველ პარტიულ ყრილობაზე ივლისის 1918 წ. ბ. თოფჩიანმა გააკეთა მოხსენება საქართველოში არსებულ სომხების ნაციონალურ საბჭოს მოქმედების შესახებ, რომელმაც აღნიშნა სრული უმოქმედობა საბჭოსი და მოუწოდა კრებას გამონახათ ისეთი საშუალებანი, რომელიც შესცვლიდა სრულიად არსებულ მდგომარეობას. 31 მარტის სხდომაზე გაიმართა კამათი მოხსენების შესახებ. ჯერ არავითარი დადგენილებები არ გამოუტანიათ. ყრილობა გაგრძელდება რამდენიმე დღეს.

სავაჭრო-სამრეწველო მოსამსახურეთა კრებაზე

კვირას, 30 მარტს, სახალხო უნივერსიტეტის დარბაზში მოწვეული იყო საზოგადო კრება სავაჭრო-სამრეწველო დაწესებულ. მოსამსახურეებისა. დღიურ წესრიგში დასმული იყო ფრიად საჭირბოროტო კითხვები, როგორც, მაგ.: ახალ გამგეობის არჩევნები, წლიური ანგარიშის განხილვა, სარევიზიო კომისიის მოხსენება და სხ. მაგრამ, ჩვენდა სამწუხაროდ, კრებამ ვერ შესძლო ვერც ერთი ზემოთ ჩამოთვლილი კითხვების განხილვა, რაც აიხსნება იმ დეზორგანიზატორთა მოქმედებით, რომელიც დღეს ებრძვის პროფესიონალურ კავშირებს და ლამობს მის დანგრევას. დარბაზი გაჭედილი იყო ხალხით, მაგრამ საკმაო იყო ცოტაოდენი დაკვირვება, რომ გაგეგოთ, თუ რა საზოგადოება იყრიდა იქ თავს. დილიდანვე გავრცელდა მოწოდებები ქალაქის მოსამსახურეთა გაფიცვის კომიტეტისა, რომელშიაც მოუწოდებდნენ „ამხანაგებს" მხურვალე მონაწილეობა მიეღოთ გაფიცვაში და დაეგმოთ პროფესიონალური კავშირებისა და მუშათა საბჭოს მოქმედება. კვირინდელმა კრებამ ნათლათ ჰყო ამ დემაგოგების ფიზიონომია, მათი სულისკვეთება. თავმჯდომარემ, ისარგებლა რა თავის უფლების ბოროტად გამოყენებაში და დარბაზში შემთხვევით მოსული ხალხითა და გაფიცულ მოსამსახურეთა ხელის აწევით,—პირველ რიგში წამოაყენა ისეთი კითხვა,—გაფიცულ მოსამსახურეთა კომიტეტის მოხსენება,—რომელიც აშკარად ხელს უშლიდა იმ კითხვების განხილვას, რომლისთვისაც საზოგადო კრება იყო მოწვეული... კრების ერთმა ნაწილმა პროტესტი განაცხადა ასეთი მოქმედების წინააღმდეგ, მაგრამ [illegible] უმრავლესობამ მაინც თავისი გაიტანა და დაადგა იმ მიუღებელ გზას, რომელსაც [illegible]. ვინ [illegible], რომ ამ კრებაზე არ ყოფილა ნიკოლოზის [illegible] ჩინოვნიკებიდან დაწყებული ყოფილ გოროდოვოი-დვორნიკებამდე გათავებუ-ლი პირ-ობა [illegible]. მათ მიერ [illegible] ორატორები, რომელთა ბაგიდან სახელოვანი [illegible], ინსინუაციები და ლანძღვა იღვრებოდა; აუდიტორიის ერთი ნაწილი კი კვერს უკრავდა მათ და „პრავიტელის" ლანძღვით აღფრთოვანებული [illegible] კიდეს. მათი მიზანი აშკარა იყო. ამ საქმის ინიციატორებს ყოველივე ეს იმისთვის დასჭირდათ, რომ მუშათა რაზმში განხეთქილება შეეტანათ, დემოკრატიის ერთი ნაწილი მეორეზე მიესიათ და ამრიგად თავისი ზრახვანი განეხორციელებინათ. აკი შესძლეს კიდეც... ერთ დროს ჩვენთან ყოფილმა ბ. ათოევმა, რომელიც წერილებშიაც კი ბევრჯერ აგინებდა პროფესიონალურ კავშირებზე და მის დისციპლინაზე, უშვერი სიტყვებით შეამკო პროფესიონალური კავშირების სეკრეტარიატი და ყველა ის კავშირები, რომლებიც მხარს არ უჭერდნენ ქალაქის მოსამსახურეთა გაფიცვას და მოღალატეებათ მონათლა ისინი, ქალაქის თვითმართველობას,—დემოკრატ. პრინციპებზე აგებულს—მან ვითომ „დემოკრატიული" უწოდა და ყველა იქ მოსულთ კი, ვინ მოსთვლის, თუ რა გვარი ხარისხის ეპიტეტებით ასაჩუქრებდა. ბ. ათოევი შესცვალა მორიგმა ორატორმა, ვიღაც კარაპეტოვმა, რომელმაც ყოველგვარ ზნეობრივ საზღვარს გადააბიჯა და დარწმუნებულმა იმაში, რომ ჯილდოთ გაფიცულთა მიერ ტაშს და ქება ხოტბას მიიღებდა, მოხსნა ინსინუაციის გუდას პირი და უმსგავსო სიტყვებით შეურაცხყო რევოლუციონურ დემოკრატიის იმ წარმომადგენლებს, რომელთაც ერმა ამოირჩია და ქვეყნის სამართავად მართვა-გამგეობის სადავე ჩააბარა. ამ სიტყვებმა სამართლიანი პროტესტი და გულის წყრომა გამოიწვია კრების ერთი ნაწილის მიერ, რომელმაც მოითხოვა ორატორის შეჩერება. ბ. თავმჯდომარე კი, რომლის მოვალეობასაც მოითხოვდა კრების წესიერად წარმართვა, არამც თუ რაიმე ყურადღება მიაქცია ორატორის ასეთ თავხედობას,—არამედ თვითონაც აჰყვა ამ კონცერტს და მისი მონაწილე შეიქნა. კრების ერთი ჯგუფი ძლიერ აღელდა ასეთმა საქციელმა და გაისმა პროტესტის ხმა თავმჯდომარის მიმართ. ბ. კარაპეტოვების ჯგუფი კი მოითხოვდა, რომ ორატორის განცხადება ადასტურებენ საქართველოს დემოკრატიულ მართვა გამგეობის წინააღმდეგ.

ასე სამარცხვინოდ დამთავრდა ის კრება, რომელიც ვითომდა საქმისათვის იყო მოწვეული. ამ კრებამ ნათლად დაამტკიცა თავისი უსუსურობა და მავნებელი მოქმედება. მან ერთხელ კიდევ დაადასტურა ის ეჭვმიტანილობა, რომ ამ ვითომდა კრებას აინტერესებდა არა ჩვენი საჭირბოროტო კითხვები და მისი სხვ. ბედი,—არამედ იმ [illegible] ხაზის გადაწევა და გადატეხვა, რომელიც [illegible] შესწირა საქართველოს დემოკრატიამ. ამ გადატეხვებმა შეიძლება შეაფერხებენ მასაში დეზორგანიზაციის შეტანა და პროფესიონალური კავშირი,—ეს წმინდა ტაძარი შრომისა და სოლიდარობისა, დღეს ლამის არის ნანგრევად იქცეს,—ვინაიდან ის პოლიტიკურ ასპარეზით იქცა და ყოველგვარ დემაგოგიის ფართო გასავალი აქვს.

ძველი მოხელეების ორგანოს „ნაროდნოე ზნამიას" მოჰყავს კვირინდელი კრების ანგარიში და მთელს ბრალს კრების დაშლაში სდებს იმ ჯგუფს, რომელიც თავიდანვე მოითხოვდა მხოლოდ დღიურ წესრიგზე მუშაობას და კრებაზე ისეთი კითხვების არ დასმას, რომელიც [illegible] და შემდეგ შემოსვლას გამოიწვევდა. მაგრამ ჩინოვნიკური ორგანო რათ იქნება ყოვლად [illegible], რომ ეხლა გამოიჩინოს სინამდვილის აღწერისათვის გამბედაობა და მიუდგომლობა. ის არც იცნობს თავის მკითხველებს კრებაზე მომხდარ ინციდენტს, თითქოს კრების ჩაშლა ერთ ჯგუფს გამოეწვიოს. პროვოკაციაში დახელოვნებული „ზნამია", არ ერიდება არავითარ საშუალებას, და ყოველგვარ ზომებს მიმართავს დემოკრატიის ერთი-მეორის დასაპირისპირებლად. ის სწერს: „რამდენიმე ათეული კაცი მივარდა ორატორს, რომ მას გასწორებოდნენ [illegible] ხანჯალს და რევოლვერებზე წაიღეს ხელიო". უნდა საჯაროდ განვაცხადოთ, რომ ყოველი ის, მტკნარი სიცრუეა და არ შეეფერება სიმართლეს. აყალ-მაყალი და ალიაქოთი იყო, მაგრამ ამაში ბრალი უდევთ იმ ვაჟბატონებს, რომელთა მიზანი იყო არეულ-დარევის გამოწვევა და პროფესიონალურ კავშირებში განხეთქილების შეტანა, რომლებიც ბოლომდე იკრიბებიან „ზნამიის" გარშემო... ამის დასამტკიცებლათ მოგვყავს ერთ ამონაწერი თვით „ნაროდნოე ზნამიიდან": „ორატორმა მიუთითა კრებას იმ გარემოებაზე, რომ კაცობრიობას არ ახსოვს იგეთი შემთხვევები, რომ ყოფილი რევოლიუციონერები გადაქცეულიყვნენ „დერჟიმორდებათ" და აძრახებდენ თავის მოსამსახურეებს". სწერს ამას „ნაროდნოე ზნამია" და ვერ გრძნობს, რომ ამ სიტყვებით მაგარი მათრახი გადაუწნა თავის თავს! მაგრამ ნიკოლოზის მოხელეებზე ჩვეულს, განა შეუძლიათ იგრძნონ მისი სიმწვავე?..

ჩვენ კი მოვუწოდებთ სავაჭრო-სამრეწველო კავშირის დემოკრატიას მტკიცეთ იდგნენ თავის კლასიურ ნიადაგზე და ღირსეული პასუხი გასცენ იმ „რასკოლნიკებს", რომელთაც განზრახვათ ჩვენი კავშირების დანგრევა განადგურება.

ა. კალაძე.

ვისი ბრალია?

(მოკლე განმარტება „ერთობის" № 71 მოთავსებულ წერილის „ქურდობა-მტაცებლობაზე"-ს გამო).

ხსენებულ წერილში რედაქცია სამართლიანათ აღნიშნავს „ქურდობა მტაცებლობის" გამეფებას. უნდა ითქვას, რომ დღევანდელი ჩვენი ქვეყნის მდგომარეობა ნოყიერ ნიადაგს წარმოადგენს ყოველგვარ ბოროტ-მოქმედების ასაყვავებლად სასურსათო საქმის გარშემო. მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რასაკვირველია, რომ ბრძოლა ამ მოვლენის წინააღმდეგ შეუძლებელი იყოს. პირიქით, შესაფერისი ენერგია უნდა გაორკეცდეს; იერიში ყოველგვარ მტაცებლებზე უნდა მიიტანონ ყველა დაინტერესებულმა დაწესებულებებმა შეთანხმებულად, მწყობრად. ამას ჩვენ სრულიად მოკლებული ვართ და ამით მოწინააღმდეგენიც მშვენივრად სარგებლობენ და ყვლეფენ მომხმარებელს ისე, როგორც მოისურვებენ. „ამ მხრით ყველაზე უფრო სამწუხარო მდგომარეობაშია კოოპერატივები"-ო ამბობს წერილის ავტორი. ჩვენ არ დავიწყებთ დავას იმის შესახებ, თუ რამდენად „ყველაზე უფრო" ცუდია ზოგიერთი კოოპერატივის მოქმედება ამ დარგში,—საერთოდ კი სრული ჭეშმარიტებაა ის, რომ კოოპერატივებშიც შეიჭრა გაუმაძღარი მადა თანამედროვე სპეკულიანტისა; „ზოგი კოოპერატივი მტაცებლობის ბუდეთ გადაიქცა"-ო, განაგრძობს ავტორი. რაშია საქმე? ნუთუ კოოპერატივთა ცენტრალური კავშირი არ აქცევს ყურადღებას ამ მოვლენას, რომელიც სცემს თვით კოოპერატიულ იდეას, სჭრის იმ ტოტს, რომელზედაც კავშირია აშენებული.

„კოოპერატივებს შეძლებისდაგვარად მთავრობის დაწესებულებები იაფ ფასებში აძლევდენ სხვადასხვა საქონლებს. კოოპერატივთა გამგეობა... გზაზედ ჰყიდდა მიცემულ საქონელს სასპეკულიაციო ფასებში. კოოპერატივის გამგეობას აძლევდენ ნებართვას საქონლის შემოტანა-გატანისას... ისინი ასეთ ნებართვას წინდაწინ სპეკულიანტებზე ჰყიდდენ"...

ეს ფაქტი მოგვყავს ავტორს ალბათ იმ თანაგრძნობის და სიმპატიის აღსანიშნავად, [illegible] სარგებლობენ მთავრობის სხვადასხვა დაწესებულებებში და ვერ ამჩნევს, რომ სწორედ ამას ჰქვია „დათვური სამსახური".

ცენტრალურმა კავშირმა ეს კარგად იცის; ყოველი პირუთვნელი მნახველი ნახავს შესაფერის დაწესებულებებში არა ერთსა და ორს თხოვნას ცენტრალური კავშირისას იმის შესახებ, რომ ცალკე კოოპერატივებს არ მისცენ არავითარი საქონელი, რადგანაც ეს არღვევს კოოპერატიული მუშაობის სისტემას და ხელს უწყობს ყოველგვარ ბოროტ-მოქმედებას.

კავშირმა არა ერთხელ მიუთითა იმ გარემოებაზე, რომ კოოპერატივის „წარმომადგენლებმა" საქონელი გაჰყიდეს იქვე ორი ფეხის ნაბიჯზე იქიდან, საიდანაც საქონელი მიიღო.

კოოპერატივებს უნდა მიაწოდოს საქონელი მხოლოდ კავშირმა. ეს ანბანური ჭეშმარიტება ძლიერ ბევრისთვის ჩვენში სადავო აღმოჩნდა.

იმ საქონლის განაწილებას, რომელსაც კავშირი უშუალოდ შემთხვევაში უგზავნის (და არა ხელში აძლევს წარმომადგენელს) კოოპერატივებს, ის შესაფერის კონტროლსაც უწევს თავის ინსტრუქტორების საშუალებით, რომლებიც ყოველ დღე მიდებულნი არიან მთელ ჩვენ ტერიტორიაზე და კულტურულ-განმანათლებელ მოღვაწეობის გარდა ყოველ გვარ კონტროლსაც აწარმოებენ. ინსტრუქტორმა კარგათ იცის რამდენი საქონელი გაეგზავნა კოოპერატივს კავშირიდან და მისთვის ადვილია მიღებულ საქონლის ბედს გაადევნოს თვალი ბოლომდის. მაგრამ რა უნდა ქნას მან, თუ კოოპერატივის წარმომადგენელმა წამოიღო, ვთქვათ, ასი ათასი მანეთი ტფილისში „ხადმე" საქონლის შესაძენათ და, რაკი „ვერ იშოვა", უკანვე ფული ჩამოიტანა? რა დიდი საქმეა, რომ წარმომადგენელმა ამ ფულით „იაფფასებში" საქონელი მიიღოს მოთანაგრძნობე დაწესებულებიდან, აქვე გაასაღოს და მოგება ჯიბეში ჩაიდოს?

რა უნდა ქნას აქ კავშირმა? უნდა იყვიროს, უნდა ეცადოს, რომ არ მისცენ კოოპერატივებს საქონელი: მოთანაგრძნობე დაწესებულებები არ იცნობენ არც ამა თუ იმ კოოპერატივების სიავ-კარგეს, არც მის ნამდვილ საჭიროებებს.

რა გამოვიდა კავშირის ამ გვარ ცდილობამ? ჯერ არაფერი და, როცა დაწესებულებები დაარიგებენ მთელ თავის საქონელს, შემდეგ კითხვა ხომ თავისთავად მოისპობა.

კავშირი იწვევს ამ საკითხის მოსაგვარებლად სპეციალურ ყრილობებს. არ

დადგენილება რაიონული კავშირების წარმომადგენლების კრილობისა 20—23 თებერვალს 1919 წ.: „კრებამ მიიღო რა მხედველობაში, რომ მთავრობის და საზოგადო დაწესებულებებიდან წვრილ მოხელეების ბოროტ-მოქმედების წყალობით ეძლევათ ქარხნიდან მოვაჭრეებს საქონელი კოოპერაციის სახელით, დაადგინა: 1) ეცნობოს მთავრობას ეს გარემოება, 2) ეთხოვოს დაწესებულებებს, რომ ცალკე კოოპერატივებს ამიერ კავკასიის კოოპერატივთა კავშირის გარეშე საქონელი არ მისცენ".

და ეს პირველი როდია!

„კოოპერატივის გამგეობას აძლევდენ ნებართვას საქონლის გატანის—შემოტანისას,-ო. უბედურებაც სწორედ აქ იწყება.

ცალკე კოოპერატივებს აძლევდენ ისეთს ნებართვებს, რომლის მისაღებად თვით კავშირის გამგეობა კვირაობით და თვეობით დარბოდა და ვერ იღებდა.—

რომ კაცმა წარმოიდგინოს ყველაფერი ის, რაც ამ მხრივ გაკეთებულა, უსათუოდ მიიღებს შთაბეჭდილებას, თითქო ვიღაცას მიზნათ დაუსახავს მოწამლოს, დაარღვიოს და დასცეს ჩვენი კოოპერატიული მოძრაობა... ამ გარემოებას მართლაც „საჭიროა მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება", ის ყურადღება, რომლისაკენაც დიდი ხანია მოუწოდებს კოოპერატივთა ცენტრალური კავშირი, მაგრამ ამაოდ, შეიძლება იმ მიზნის გამო, რომ „საერთო არეულ-დარევამ ზოგიერთი საზოგადო დაწესებულებების სათავეში ბევრი უღირსი და ბოროტი პიროვნება წამოასკუპა".

ცენტრალური კავშირი სიამოვნებით აღნიშნავს ამ საკითხს ჩვენი პრესაში გაშუქების ცდას და მომავალშიც სათანადო მასალის გამოქვეყნებით ხელს შეუწყობს ყველას, ვისაც უნდა სწორი პასუხი მიიღოს ბუნებრივ და საინტერესო კითხვაზე: ვისი ბრალია?

კოოპერატივთა ცენტრალური კავშირის გამგეობა.

——

რედაქციისაგან. კოოპერატივთა ცენტრალური კავშირის გამგეობა თვით ადასტურებს, რომ ზოგ კოოპერატივს მართლაც გაუყიდია „საქონელი იქვე ორი ფეხის ნაბიჯზე იქიდან, საიდანაც მიიღო". თუ ასეა, საინტერესოა ვიცოდეთ, რა ზომები მიიღო გამგეობამ ასეთი კოოპერატივების წინააღმდეგ? გამორიცხა ისინი თავის წევრობიდან, თუ [illegible] კოოპერატივის საზოგადო კრებას, თუ—დაკმაყოფილდა ცნობათა მიღებით?

გამგეობა აცხადებს: „ჩვენი ინსტრუქტორები „ყოველ დღე მოდებული არიან მთელ ჩვენს ტერიტორიაზე და კულტურულ განმანათლებელ მოღვაწეობის გარდა ყოველგვარ კონტროლსაც აწარმოებენ"-ო. თუ ასეა, საინტერესოა ვიცოდეთ ამ „ყოველგვარი კონტროლის" შედეგი. გამგეობა გვეუბნება, რომ ამ მხრით ვერ არის ყველაფერი რიგზე, მარა ის ბრალს სდებს იმათ, ვინც გვერდს უვლიდა კავშირს. ცალკე კოოპერატივებთან საქმის დაჭერა კავშირის გარეშე—მართლაც არ არის დასაშვები, მარა საინსტრუქტორო მუშაობა და კონტროლი რომ მეტად სუსტი და უმნიშვნელოა, ამასაც დიდი მტკიცება არ უნდა. და რომ ასეთი კონტროლი პირველ რიგში უნდა დააყენოს გამგეობამ—ესეც ეჭვს გარეშეა. რამდენათ სწრაფი და ძლიერი იქნება ასეთი კონტროლი, იმდენათ მალე მოეღება ბოლო იმ მრავალ ბოროტმოქმედებას, რომელიც ასე ძირგამომთხრელია კოოპერატივთა დიდ ნაწილში.

ს.-დემ. პარტიაში

თფილისი. 31 მარტს ერთიანების მუშ. კლუბში შესდგა ს.-დ საერთო კრება ერთობის და წმიდა ნინოს უბნების პარტიის წევრებისა. ამ კრებაზე უნდა გარჩეულიყო ორი საკითხი: მიმდინარე მომენტი, პარტიული მუშაობა და მასთან დაკავშირებული ქვე-კოლექტივის არჩევნები. აქ მოხსენებულ საკითხების განსამარტავათ მოთხოვნილი იყო დამფ. კრების ს.-დ ფრაქ. მიერ მომხსენებლები. დანიშნულ დროზე კიდეც მოვიდნენ დამფუძნებელი კრების წევრები: პ. წულაია და ძაძამია. პირველ საკითხზე მოხსენება გააკეთა პ. წულაიამ. ილაპარაკეს სხვა დამსწრეებმაც და აგრეთვე ამხ. ბ. ძაძამიამაც. კამათის შემდეგ კრებამ ერთხმად მიიღო მომხსენებლის მიერ წამოყენებული რეზოლუცია, რომელშიაც კრება ცხოველად მიესალმება დამფ. კრებას და მის მიერ ახლად არჩეულ საქართველოს მთავრობას ნოე ჟორდანიას მეთაურობით და აღუთქვა მას ჩვეულებრივათ მომავალშიაც მხარი დაუჭიროს დემოკრატიის საკეთილდღეოთ.

ამასთანავე მიღებულ იქნა კიდევ მეორე ნაწილი რეზოლუციისა ქალაქის მოსამსახურეთა გაფიცვის შესახებ, სადაც კრებამ პროტესტი გამოუცხადა გაფიცულებს, როგორც მთელი მუშათა კლასში დეზორგანიზაციის შემტანთ და სრული ნდობა და მხარის დაჭერა მუშათა პროფ. კავშირის საბჭოს და ქალაქის თვითმართველობას.

პარტიულ მუშაობის შესახებ მოხსენება გააკეთა პ. წულაიამ. ამის შემდეგ კრება შეუდგა ქვე-კოლექტივის წევრთა არჩევნებს. არჩეულ იქნა 9 პირი ქვე-კოლექტივის წევრებად და 3 მათ კანდიდატათ. დასასრულ კრებამ მოისმინა სხ. და სხვა განცხადებანი.

——

თფილისი. 1 აპრილს, ქალაქის საბჭოს დარბაზში მოხდა საქ. ს. დ. მ. პ. თფილისის კომიტეტის, ყველა რაიონულ კოლექტივების და ქალაქის ს. დ. ფრაქციის შეერთებული სხდომა.

თავმჯდომარეთ არჩეულ იქნა რ. ჩიხლაძე.

დღის წესრიგში ამხ. დ. თოფურიძის მოხსენების გარდა „საქართველოს ფინანსიური და ეკონომიური პრობლემები" —დაისვა კითხვები: თფილისის კომიტეტის სარევიზიო კომისიის არჩევა და ევროპის რევოლუცია.

კრების გახსნის შემდეგ თავმჯდომარე მიმართავს კრებას, სანამ ამხ. თოფურიძე თავის მოხსენების წაკითხვას შეუდგებოდეს არჩეულ იქნეს სარევიზიო კომისია, კრებამ წინადადება მიიღო და დაადგინა, აირჩეს ხსენებული კომისია სამი პირისაგან. კომისიაში შევიდნენ: გიორგი მაჭავარიანი, ნიკოლოზ მაჭარაძე და არჩილ რუხაძე. საკითხი ევროპის რევოლუციაზე გადაეცა კომიტეტის პრეზიდიუმს, რომელიც საჭიროების მიხედვით ამ კითხვაზე გამართავს შეერთებულ ან განსაკუთრებულ რაიონების კრებებს, სადაც მოიწვევს მოხსენების გასაკეთებლათ მოწინავე ამხანაგებს.

შემდეგ ამხ. თოფურიძემ წაიკითხა მოხსენება საქართველოს ფინანსიურ და ეკონომიურ საკითხზე. მომხსენებელის ზოგიერთ დებულებების წინააღმდეგ გამოვიდა ამხ. ელიგულაშვილი. კამათში მონაწილეობა სხვა ამხ. მიიღო.

კრებამ სურვილი გამოსთქვა, რომ შემდეგში ამ კითხვაზე ისევ გაკეთდეს ვრცელი და უფრო ზოგადი მოხსენება.

მდივანი.

მუშათა შორის

ტ. თფილისი. 27 მარტს შესდგა [illegible] თფილისის შიდა სარკინიგზო მატარებლების შემადგენლობათა სიმ[illegible] საერთო კრება. დღის წესრიგში იდგა ორი საკითხი: 1) მომხდარი ბოროტმოქმედების შესახებ რკინის გზაზე. 2) ბრძოლა ბოროტმოქმედების წინააღმდეგ. ყველანი გამოსთქვამენ აზრს, რომ ბოროტმოქმედება გაძლიერდა რკინის გზაზე. 1) მეისრე მატ. შემადგ. სექციის საერთო კრება გამოსთქვამს მწუხარებას, რომ ამ მოვლენებს ჰქონდა ადგილი რკინის გზაზე, რომელშიდაც ურევია ზოგიერთი რკინის გზის მოსამსახურეც. 2) კრება აღიარებს, რომ შემდეგში განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევენ ყველა ბოროტმოქმედებას და დახმარებას გაუწევენ შეძლებისდაგვარად ყველა იმ ძალებს, რომლებიც ებრძვიან ბოროტმოქმედებას. 3) კრება აღიარებს, რომ, თუ რომელიმე შეცვლის დროს მოხდა ქურდობა, ყველა ზომებს მიიღებენ ქურდის აღმოსაჩენათ. 4) ეთხოვოს რკინის გზის ადმინისტრაციას, რათა მან ურჩიოს ინგლისის წარმომადგენლებს მიიღონ საქონლის გადაზიდვის ის წესი, რომლითაც ხელმძღვანელობდა და ხელმძღვანელობს ჩვენი რკინის გზა, რითაც მოისპობა ნიადაგი, როგორც ქურდობას, ისე ინგლისელი ჯარისკაცებისაგან უკანონოთ საქონლის გაყიდვებს- ეს სისტემა არის ტვირთიანი ვაგონების დაპლომბვა და ასე გაგზავნა. ამის შემდეგ ამხ. ილარიონ გიორგაძემ გააკეთა მოხსენება მომხდარი გაფიცვის შესახებ თფილისში. მოხსენების შემდეგ გაფიცვის შესახებ იქნა მიღებული შემდეგი რეზოლუცია: „ვინაიდან ქალაქის თვითმ. მოსამსახურეთა გაფიცვა არის მიმართული დემოკრატიის საწინააღმდეგოთ, რომ მას პოლიტიკური ხასიათი აქვს, დღევანდელ პირობებში ამნაირი გაფიცვა სრულიად დაუშვებელია, რომელსაც მოჰყვება მსხვერპლი საავადმყოფოებში ექიმების უყოლობის გამო. ამიტომ კრება პროტესტს უცხადებს გაფიცულთ და მოითხოვს გასამართლებულ იქნენ ის ექიმები, რომლებიც ბრალი უდევს ამ გაფიცვაში".

თავმჯდომარე აბესაძე.
მდივანი მეჭფარიანი.

——

თფილისი. 30 მარტს, ორთაჭალის მუშათა კლუბის თეატრში გაიხსნა სახალხო უნივერსიტეტის ქართული განყოფილება. მშვენიერ სანახაობას წარმოადგენდა სხვადასხვა ყვავილებით და დემოკრატიის ბელადების სურათებით მორთული დარბაზი. დარბაზი სავსე იყო ხალხით. ამხ. სირგო ქურულიანი სახალხო უნივერსიტეტის განყოფილებას გახსნილად აცხადებს. წარმოთქმული იქნა სხვადასხვა წარმომადგენლების მიერ შემდეგი მისალმების სიტყვები: ამხ. ს. იოსებაშვილი სახალხო უნივერსიტეტის ლექტორთა კოლეგიის სახელით ულოცავს დღესასწაულს ხარფუხის დემოკრატიას. ამხ. ვ. იაწკარეველი ულოცავს ს. ს.-დ. მ. პარტიის ადგილობრივ კოლექტივის სახელით. ამხ. ალიხანოვი ამბობს სიტყვას ადგილობრივი სახალხო გვარდიის შტაბის და მუშათა კლუბის სახელით. ამხ. ოლ. სოლოღაშვილი ადგილობრივ ს. ს.დ. მ. პ. ქალთა ორგანიზაციის სახელით. ამხანაგი გ. მაჭავარიანი მეოთხე რაიონულ კოლექტივის ს. ს. დ. მ. პ. სახელით; ამხ. იაშვილი ჩუღურეთის სახალხო უნივერსიტეტის განყოფილების სახელით; ამხ. პ. ბალტიანოვი, ადგილობრივ ელინთა სახელით; პ. ყაზარიანი ადგილობრივ სომეხთა სახელით; ამხ. გ. ფილცხოშვილი მე 6 რაიონის ახალგაზდა მარქსისტთა სახელით. „მარსელიეზის" სიმღერით ხალხი დაიშალა.

ნაპერწკალი.

წერა-კ. საზოგადოებაში

ქ. შ. წ.-კ. გ. საზოგადოების მთავარი გამგეობა უმორჩილესად სთხოვს ქვემოჩამოთვლილ პირთ და დაწესებულებებს, რომელთაც 1916—1917 წლების განმავლობაში დაგზავნილი ჰქონდათ საკვიტანციო წიგნები პანთეონის სასარგებლოდ ფულის შესაგროვებლად, დაუბრუნონ ხსენებული საკვიტანციო წიგნები გამგეობას მოკლე ხნის განმავლობაში. სიღნაღის განყოფილება № 2, სოხუმის № 4, მახარაძის № 6, ფოთის № 7, ქუთაისის № 8, ყვირილის № 9, ცხინვალის № 10, ხაშურისთავის № 11, ჭიათურის № 12, ბაქოს № 18, გუდაუთის № 19, დუშეთის № 23, ზუგდიდის № 26, კავკავის № 28, ოზურგეთის № 29, ონის № 30, ოჩამჩირის № 31, ბორჯომის № 32, სოხუმის საქველმოქმედო საზოგადოება № 34, ყვირილის № 35, გორის № 36, სენაკის № 37, ზუგდიდის № 38, ოზურგეთის საქ.-მოქ. საზ. № 39, სიღნაღის № 40, თელავის № 41, ნახიჩევანის № 42, ფოთის № 43, სამტრედიის № 46, შულავერის № 47, ქუთაისის № № 48, ზუგდიდის მაზრის 1 გ. მომრიგებელ მოსამართლეს № 50, დუშეთის № 72, ახალციხის № 55, ბათუმის ბანკის დირექტორს ს. მდივანს № 61, ფოთის, ელ. ჯაფარიძეს № 62, ოზურგეთის ალ. კალანდაძეს № 63, სამტრედიის ის. სტურუას № 64, სიღნაღის კ. ტყეშაძეს № 68, კავკავის ილ. ლორთქიფანიძეს № 70, ქუთაისის თ. ფილოვას № 66, პოდპორუჩიკ ალექსანდრე გორგაძეს № 73.

საზოგადოების საპატიო თავმჯდომარე გ. ყაზბეგი.

პროვინცია

თიანეთის მაზრა. თიანეთის მაზრაში სოფლები ძლიერ უბედურ მდგომარეობაშია: განუწყვეტელი ლოთობაა, მიუხედავად იმისა, რომ ღვინო აქ არ მოდის, ჩხუბი და სხვა. სოფლებს პატრონი არ ჰყავსთ, რომ ამას ყურადღება მიაქციონ, რადგან სოფლის მოხელეებიც მხურვალე მონაწილეობას ღებულობენ ლოთობაში. ყველაზე უფრო გასაკვირალი ის არის, რომ სოფლის მასწავლებლები ერთ და იმავე დროს სოფლის მწერლებიც არიან და სხვა დაწესებულებებშიაც ღებულობენ მონაწილეობას, მაგრამ არც ერთში არაფერს აკეთებენ. ზოგ სოფლებში ასწავლიან ნასადილევს, ისიც იშვიათად, რადგან სადილობამდის მათ დრო არ აქვსთ და ზოგ სოფლებში სასწავლებლები მუდმივად დაკეტილია, ასე რომ სოფლის მასწავლებლები არსად თავის პირდაპირ მოვალეობას არ ასრულებენ. საჭიროა ამგვარ სოფლის მასწავლებლების მიმართ მთავრობამ მიაქციოს ჯეროვანი ყურადღება, რომ ისედაც სწავლა-განათლებით ჩამორჩენილი მაზრა უფრო არ ჩამორჩეს.

ალ. ქაჰანაძე.

——

ს. სალხინო (სენაკის მაზრა). აქ ამ ბოლო დროს ქურდობა გახშირდა. ამას წინათ ახალ-სენაკიდან მომავალ მეურმეებს, რომლებსაც მოჰქონდათ სალხინოს ახლად გახსნილ საავადმყოფოს მოსაწყობათ ნივთები, ს. ლეძაძეში მალულად ავაზაკებმა ურემს შეაჭრეს ერთი დიდი შეკვრა ბარგი და წაიღნენ. ს. თამაკონში გაძარცვეს ხაზვა ფაცაცას თეჯაბი. ს. მარტვილში გაძარცვეს ალოთი სულავას სახლი. ყველა ამას ზედ ერთვის მკვლელობების თავგასულობა და მათი აგენტების თარეში. ს. კაცაში მცხოვრებ კ. კაშიაგვა, რომელმაც დაირქვა რა სახელათ „წმინდა გიორგის ჯარი" მრავალთ იკრებს გარშემო ხალხს და აძრობს ტყავს. არ შეიძლება გულ-გრილობა არ შეენიშნო საზოგადოებების მესვეურებს, რომლებიც გულზედ დაკრეფილი უყურებენ ამ მოვლენებს. საჭიროა ყველა ამას ჯეროვანი ყურადღება მიექცეს ვისგანაც ჯერ არს და იხსნას ხალხი ასეთი მავნე პირებისაგან.

ვ. მ—ლი.

——

სოფ. ხარაგაულის ხიდი. სამკითხ-სცენის დრამატიული წრის გამგეობა უღრმეს მადლობას უცხადებს ამხ. ეგრამ მიქელისძე ხუნდაძეს, რომელმაც შემოსწირა ხსენებულ წრეს პარიკები ღირებული 1500 მანეთისა.

წერილი რედ. მიმართ

გთხოვთ ნება მოგვცეთ თქვენი გაზეთის საშუალებით სახელმწ. უნივერსიტეტთან არსებულ საპედაგოგო სამეცნიერო წრის სახელით გამოვუცხადოთ უღრმესი მადლობა ქვემოთ აღნიშნულ პირებს, რომლებმაც კეთილ ინებეს და შემოსწირეს წრეს სხვადასხვა წიგნები: 1) ქ. შ. წ.-კ. გ. ს. გამგეობას, რომელმაც შემოსწირა 42 წიგნი ღირებული 84 მ. და 75 კ., 2) სილიბისტრო თავართქილაძეს—73 (ვ. წიგ. და სურათები 98 მან. 55 კ., 3) სოს. მერკვილაძეს 74 წ.—152 მ. 25 კაპ. 4) ივ. დავ. კიკნაძეს 9 წ.—34 მ. 15 კაპ.

გამგეობის თავმჯდომარე ნ. ჭითავა.
მდივანი ანდრო შილაკაძე.

——

ამხ. რედაქტორო! გთხოვთ მახლობელ ნომერში მოათავსოთ შემდეგი: შორაპნის მაზრის ს. დ. მ. პ. სამაზრო კომიტეტი ამით აცხადებს მკითხველთა საყურადღებოთ, რომ „ერთობის" 62 ნომერში მოთავსებული კრების ანგარიში სავსებით ვერ შეეფერება სიმართლეს, განსაკუთრებით ის ადგილი, სადაც ლაპარაკია ერობის გამგეობის წევრ კალენიკე საყვარელიძეზე. ბ. საყვარელიძე წარმოადგენს ნ. დ. პარტიას, მაგრამ გასულია ს. დ. ხმებით და კანდიდატურაც ს. დ. ფრაქციის რჩევით წამოაყენა.

ს. დ. სამაზრო კომიტეტის სხდომის დადგენილებით თავმჯდომარე ქ. ხუახიძე.

ფოსტა

გორის სამაზრო კომიტეტს საქ. ს. დ. მ. პ. თქვენი მოხსენება „ნაძალადევის სახალხო გვარდიის შტაბის საყურადღებოთ" დაწერილი 2 აპრ. № 11 გადავეცით გასარჩევად ცენტრალურ კომიტეტს.

განცხადებანი

განცხადება

ქალაქ ოზურგეთის დაცემის დროს ჯარში მსახურობდა ალექსანდრე ცქიტინიძე და ავათმყოფობის გამო წავიდა ქუთაისის საავადმყოფოში დასაწოლათ. თუ ვინმემ რაიმე იცით ვსთხოვთ გვაცნობოს სადგურ სუფსაში ბესარიონ მითაიშვილს.

(8—8)

განცხადება

ბავშვებისა და ქალური შინაგანი ავადმყოფობისა ექიმი ქალი გენო ანდრიას ასული გიორგიანოვის ბილანოვისა მიიღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე დილით 9 საათ. 11-საათამდის საღამოთი 5 საათ. 7 საათამდე. ნაძალადევი—ჩერქეზოვის ქუჩა № 161

(6—4)

ქართული ლატარია

დღეგრძელობით თავი
ყველაფერს და ყველას!
ერთი კითხვა მწვავე
ახლა ითხოვს შველას.
ჯერ არ დაგვიგვიანდა,
ლატარიის ბედი!
ხელოვნება გვინდა
განათლების სვეტი.
ეხლა ლექსი აქებს,
ჩვენი ქვეყნის მმართველს,
ყველა მოქალაქეს,
ყველა ერთგულ ქართველს:
მოგვეშველეთ მალე
ჩვენ გასწავლით გზასა...
სწრაფად დაიცალა,
ბილეთების კასა!
მიურს მუდამ ვუმღერო,
ერს სხვა ფიქრით გართულს:
„მიაშურე ერო,
ლატარიას ქართულს".

მედიცინის დოქტორი
ბერლინის უნივერსიტეტისა
გ. გ. მეგრაბიანცი
შინაგანი ავადმყოფობა, ელექტრისა და გულისა. იღებს ახალ რენტგენის—ელექტრო წამლობის კაბინეტში; გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით დიდი სოლენოიდი და არსევალის ტოკით ფილტვების, გულის და სხვა შინაგანი ავადმყოფობისათვის. ღარიბებს უფასოთ. ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 5—8 საათ. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფ. 7—92.

კბილის ხელოვნური კაბინეტი
[illegible]
ავადმყოფები მიიღება ყოველდღე დილის 9—2 საათამდე და საღამოს 5—6 საათამდე, გარდა კვირა დღეებისა. მისამართი: პლეხანოვის ქუჩა (ყოფილი მიხაილოვ.), სახელმწიფო ბანკის პირდაპირ, ტელეფონი 18—35.

ექიმი
ნ. ლ. ტურიაშვილი
მედიცინის დოქტორი მიუნხენის უნივერსიტეტისა იღებს ყოველ დღე შინაგან, საშვილოსნო და ქალურ სნეულებიან ავათმყოფთ დილით 12—2 საათ. ნიკოლოზის ქ. № 7 სიმხოვიჩის აფთიაქის გვერდით.

ექიმი ქალი
რ. გ. შიოლო-საგაშვილი
მედიცინის დოქტორი ჟენევის უნივერსიტეტისა და ელინბურგის მედიკურ ქირურგიულ კოლეჯისა. იღებს ყოველ დღე შინაგან, ქალურ და ვენერიულ ავადმყოფთ და იძლევა საშვილოსნო დარიგებას. სიფილისის წამლობა ახალი მეთოდებით. დილის 10—12 ს. და საღამოს 6—7 საათ. მიხეილის პრ., № 119, ტელეფონი № 9—26.

სამკურნალო კაბინეტი ექიმის
ვ. ნ. გოგიტიძისა
ყოფ. ორდინატორი ვენერ. კლინიკისა სამხ. საექ. აკადემიისა პეტროგრადში. ვენერიული, კანის, ხიფილ. შარდის და სასქესო ორგანოთა სნეულებანი. „606" და „914" შეშხაპუნებაა. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე, კვირა და უქმე დღეების გარდა, საღამოს 4—6 საათამდის. კირპიჩევის ქუჩა, № 11.

ექიმი ი. ა. შაფრანი.
სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება 606 და 914), ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების საღამოს 4—5 საათამდე. კვირაობით მხოლოდ დილით მისამ: ოლღის ქ. № 33.

ექიმი
კ. თ. ტყეშელაშვილის
სამკურნალო კაბინეტი
მიხეილის (№ 55) და ბელგიის (№ 1) ქუჩების კუთხე, ფოსტის მახლობლად შესასვლელი ბელგიის ქუჩიდან—აფთიაქის პირდაპირ ვენერიული, კანი, ხიფილ. (606 და 914 შეშხაპუნება) საშარდე და სასქესო ორგანოთა სნეულებანი. საღამოს 5—7 საათ. (25—12)

ექიმი
ი. ა. ტერ-ოვაკიმოვი
კირპიჩნი ქ. № 49, ანდრეევის ქუჩის კუთხე. ვენერიულ სნეულებათა სპეციალისტი (ძნელი და ხრონიკული სუსუნატი) ხიფილისი და მისი შედეგები, კანის ავათმყოფობანი, „606" და „914" შეშხაპუნება. მამაკაც ავათმყოფების მიღება დილის 10—12 საათ. და საღამოს 5—7 საათამდე. ქალების საღამოს 4—5 საათამდე.

ექიმი
გ. ფ. მგალობლიშვილი
ქალისა და სადოსტაქრო ავადმყოფობის მიღება ყოველდღე საღ. 5—7 საათ. ოლღის ქ. № 41, ტელ. 9—53.

ექიმი
ნ. გ. გეგეჭკორი
სპეციალურად—ბავშვთა და შინაგანი ავადმყოფობანი: ავადმყოფობანი გულისა და ფილტვებისა, გრიბოედოვის ქუჩა №10. მიღება საღამ. 5—7 საათ. ტელ.17—68.

ექიმი
დ. ვ. ჯავახიშვილი
იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ დღე საღ. 4—6 საათამდე. ბინა ვერა, გუნიას ქ., № 41, ტელ. № 14—60.

ექიმი
ანასტასი ლევოვიჩი-ორლოვსკი
მიიღებს შინაგან სნეულებიან და ბავშვების ავადმყოფებს. სპეციალურად მალარიის (ციების) წამლობა. ყოველ დღე დილის 12—2 ს. და საღამოს 6—7. ქვენიევის ქ. № 9, ტელ. 12—88. (25—25)

ექიმი
ბესარიონი ყიფიანი
განსაკუთრებით ყელის, ყურის და ცხვირის ავადმყოფებს. მიღება დილ. 11—12 საათ. და საღ. 5—7 საათამდე. მიხეილის პრ. № 117, ტელ. 18—27.

ექიმი
ქეკელია
იღებს ვენერიულ სნეულებიან ავათმყოფთ (914, 606 შეშხაპუნება) მიღება დილის 10—11 ს. საღამოს 4—6 საათ. მისამართი: მიხეილის პრ. № 116 სასტუმრო „ნოეს" პირდაპირ. ტელ. 14—28.

დოქტორი
მ. გოლდშტეინი
ყოფილი ასისტენტი ბარონ როტშილდის მთავარი გოსპიტალისა და ჟენევის უნივერსიტეტის კლინიკისა.
თვალის ავათმყოფობანი. ამორჩევა სათვალეებისა. მიღება 10—1 საათამდე და 4—7 საათამდე. ნიკოლოზის ქუჩა, № 32.

ექ. დ. ი. ჯაფარიძე
ღებულობს შინაგან, ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებით ავათმყოფებს დილის 12—1 ნახ. საათ., საღამოს 5—6 საათ./მისამართი: მადათოვის ქ. № 7 ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ ტელეფონი 16—65.

მედიცინის დოქტორი
ალ. გ. მაჭავარიანი.
იღებს სადოსტაქრო ავათმყოფთ საღამოს 5—7 საათ. კვირაობის გარდა. მიხეილის ქუჩა სახლი ალიხანოვისა № 111. (მე-2 ფლიგელი) ველის ტელეფონი № 49.

სახელმწიფო თეატრი

საოპერო დასი ს. ი. ევლახიშვილის ხელმძღვანელობით.
პარასკევს 4 აპრილს შულგინას, გრინელის, მიქელაძის, სარაჯიშვილის, ინაშვილის მონაწილეობით

აბესალომ და ეთერი

შაბათს 5 აპრილს „სადკო", კვირას 6 აპრილს დილით „ფაუსტი", საღამოს „გეიშა".

მოგვივიდა განსაზღვრული რაოდენობით ახალი პარტია ნაცადი

საგოსტნო თესლეულობისა

თესლეულობის სავაჭრო „მიწა და შრომა" („земля и трудъ"). ველიამინოვის ქ. № 1, მელქუმოვის მაღაზია. (5—1)

კვირას, 12 აპრილს, დილის 10 საათზე სახალხო „ძმურ ნუგეშში" დანიშნულია

წლიური კრება

თფილისის ქართველ ქალთა საზოგადოებისა. განსახილველია ანგარიშები და არჩევნები გამგეობისა და სარევიზიო კომისიისა. (1—1)

საქართველოს სახ. რკინის გზის სასურსათო კომიტეტს

ესაჭიროება გამგე

ნავთლუღის მამულისათვის, სასურველია იცნობდეს მებოსტნეობას და განსაკუთრებით მწვანილეულობის ადრე მოყვანას. მოლაპარაკება შეიძლება დილის 9—3 ს. მისამართი: ელისაბედის ქ. და მუშტაიდის შესახვევის კუთხე № 200. (6—2)

საქართველოს სახ. რკინის გზის სასურსათო კომიტეტი იწვევს პირთ, რომელთაც სურვილი აქვთ და შეუძლიათ მიაწოდონ კომიტეტს სხვადასხვა

პროდუქტები

მოლაპარაკება შეიძლება დილის 9—3 საათამდე. მისამართი ელისაბედის ქუჩა და მუშტაიდის შესახვევის კუთხე № 200. (6—2)

ნავთი

თფილისის ქალ. თვითმართველობის სასურსათო განყოფილება დამატებით აცხადებს, რაიონულ და სახლის კომიტეტების საყურადღებოთ, რომ ნავთის მისაღებათ 1-ს გარდა გამოდგება 2 და 3 სათადარიგო ტალონები 1 ლი სერიის შაქრის ბარათისა. ნავთის ფასი: 34 მ. 25 კ. ფუთი, ხოლო 53 მანეთათ ფუთი ნავთი ეძლევა ყველას უბარათოდ და რაოდენობის განუსაზღვრელად. (3—2)